

GRIGORE CONSTANTINESCU

MARIN IONITĂ

-micromonografie-

*Nicăieri, poate,
mai mult ca în lumea noastră,
a celor ce muncesc la cuvânt,
nu se poate simți mai bine și mai puternic
forța distrugătoare a lipsei de caracter...
Să trăiești fără caracter
e ca și cum ai muri fără lumânare !...*

-MARIN IONIȚĂ-

GRIGORE CONSTANTINESCU

MARIN IONITÁ

-micromonografie-

PITESTI, MMXVIII

Rădăcinile unui talent autentic

In șesul mănăs al județului Dâmbovița, străbătut de firul argintiu al Neajlovului izvorât din Câmpia piemontană a Piteștiului, s-a statornicit, înainte de începuturile așezării Jugurenilor, vatra satului Mânăstioara durată în vecinătatea unui mic altar al credinței strămoșești...

Inclusă în anul 1950 în raionul Găești din regiunea administrativă Argeș, comuna Jugureni va fi desființată în 1968 și integrată comunei Uliești, cu toate așezările constituente, inclusiv satul Mânăstioara, unde se ivise, în luminile și umbrele vieții pământești, prozatorul de mai târziu, Marin Ioniță, cel care avea să ducă faima locurilor natale, prin pana sa înzestrată cu un talent înnăscut ori dobândit prin studii, dar, mai ales, printr-o muncă perseverentă de „cioplitor al cuvântului izvodit din suflet pentru suflete alese”...

Modest din cale-afară, scriitorul, deși se bucură de o notorietate rar întâlnită, se confesează cu evidentă ironie, întreat de „rădăcinile sale terestre”: „Să nu uit, m-am născut la 10 iulie 1929, în casa părinților mei, Paraschiva și Stoica Ioniță, din comuna Uliești, județul Dâmbovița. Și, dacă am rămas necunoscut în țară, în schimb, sunt autorul cu cele mai multe cărți din satul meu din întreaga sa istorie. Dar ăia nu au timp să numere cărți, nicicum să le mai și citească...”

Perseverând într-o manieră stilistică specifică unuia care preferă să se „autoflageleze”, conștient că astfel „îngroșă” sentimental căile dificile urmate spre consacrarea literară, Marin Ioniță își concepe un sumar curriculum vitae, abrupt prin lumina dezvăluirilor, un excurs pe care alții l-ar fi ascuns sub poleiala cuvintelor despre o viață patriarhală la Mânăstioara, ori despre o copilărie lipsită de griji materiale: „Am venit pe lume din interes: interesul tatălui meu pentru o casă bătrână pe care o avea mama în moștenire și interesul mamei care se temea să nu fie alungată dacă rămâne cu pântecul sterp. Țărani semianalfabeți – dar nu aveau nevoie de mai mult – economie de subzistență – dar, dacă nu aveam prisos, nici nu muream de foame.”...

Mărturisire deconcertantă pentru o prezență în viața familială determinată de motivații strict materiale...

Evocarea primilor ani de școală relevă gânduri care frământă o minte de copil vădit interesat în descifrarea necunoscutului, pășind în viață cu întrebări bizare ce i se păreau fundamentale și pe care doar învățătura i le putea limpezi: „Școala primară în sat, în vremea războiului, cu o învățătoare la șapte clase... Dar, încă din primele zile, știința m-a dezzechilibrat, punându-mi problema raportului dintre realitate și aparență. Știam că pot să existe și lucruri pe care nu le văd (îngeri, fantome, diavoli), dar aflam pentru prima dată că ceea ce văd poate să nu existe. Și nu există nici locul în care se întâlnește cerul cu pământul, nici bolta cerească, toate acestea erau simple aparențe și ni se părea nouă că soarele și luna merg de la răsărit la apus căci, în realitate, Pământul este cel care se învârtește ca un titirez în jurul său...”

În intenția de a-l „ține pe lângă casă”, pentru a nu se înstrăina de ai săi plecând la oraș, Marin Ioniță a fost înscris la Școala practică de agricultură din Armășești, județul Ialomița, o școală cu vechi tradiții în învățământul agricol național, cîntorită încă din anii 1883-1885, de către filantropul lordache Zossima, descendent dintr-o familie de boieri fanarioți implicați în istoria Țării Românești, el însuși fiind secretarul mitropolitului Neofit, președintele guvernului revoluționar de la 1848.

Deși aureolată de istoricul ei, întrucât era, în ordine cronologică, a treia școală de agricultură din țară, deși încadrată cu cadre didactice remarcabile care predau cu extremă conștiinciozitate și competență științele agricole, interesul elevului din Mânăstioara va fi orientat prioritar spre lectură: „La paisprezece ani, când am devenit elev al școlii profesionale de agricultură din Armășești, județul Ialomița, nu aveam citite nici măcar o singură carte... Dar am avut noroc să dau peste o bibliotecă universitară evacuată din București de teama bombardamentelor și de un pedagog înțelegător care să-mi îngăduie să citesc la lumina cărbunilor din sobă după darea stingerii la internat...”.

„Specializarea” sa în domeniul agricol implicând „captarea deprinderilor practice specifice meseriilor din agricultură” va fi continuată în Școala medie tehnică zootehnică din Găești, „metamorfozată” în spirit sovietic în perioada comunistă din Grupul școlar agricol «Dr. C. Angelescu» creat în anul 1921 de către „regimul burghezo-moșieresc” în zona preponderent agricolă a Găeștilor, unde „se resimțea lipsa unei școli superioare în care copiii țăranilor fără posibilități materiale să învețe carte”.

Rememorând succint anii de învățământ de la Găești, Marin Ioniță va relua obsesiv preocuparea sa, ca elev, pentru literatură: „Mai târziu, la Școala tehnică zootehnică din Găești, unde nici acolo nu avea prioritate cultura generală, am avut șansa să fiu luat sub ocrotirea poetului Aurel lordache, dascălul care mi-a îndrumat primii pași pe calea literaturii...”.

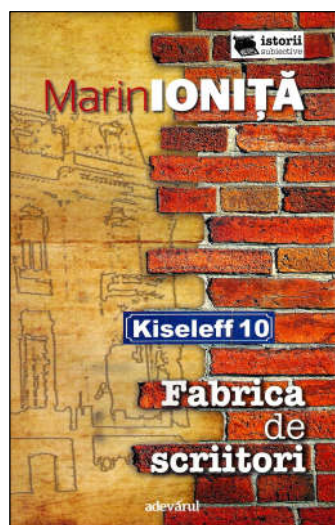
Aurel lordache [1919-1975] a fost profesorul de literatură model pentru adolescentul sedus de taina metaforelor într-un mediu ambiental dominat de duduitul mecanic al motoarelor de pe ogoarele experimentale ale școlii de agricultură găeștene... Pe tânărul profesor, îl simțea aproape de sufletul său, prin pasiunea molipsitoare cu care vorbea, la orele de limba română, despre marii scriitori ai neamului, considerându-i „pilonii de granit ai înălțătorului edificiu al culturii naționale”; prin stăruitoarea preocupare de a-i îndruma pe elevii care aspirau spre consacrare literară, adunându-i precum „o cloșcă cu puii de aur” în jurul său în Cenaclul literar «I. C. Visarion», pe care îl înființase în calitate de director al Casei raionale de cultură Găești. Acolo, au prins aripi talentele unor „găeșteni cenacliști”: George Anca, Vivi Anghel, Dorel Cristea, Daniela Olguța lordache, Ion Mărculescu, Nicolae Neagu și Alecu Vaida Poenaru... Acolo, a citit primele sale încercări literare și a fost îmbrățișat pentru reușita lui, elevul Marin Ioniță, căruia profesorul Aurel lordache i-a prezis că va deveni un mare prozator...

Pe scena Teatrului de amatori «Mihai Eminescu» din Găești, înființat de către același inegalabil îndrumător cultural din micul oraș provincial, Marin Ioniță va încerca primele emoții ca interpret și-și va propune să scrie el însuși o piesă de teatru atunci când va deveni un scriitor consacrat...

Un „produs rebutat” al „Fabricii de scriitori”

Remanențele lecturii adolescente se vor regăsi în proza scriitorului devenit piteștean prin adopție... Marin Ioniță va conferi volumului său memorialistic un titlu inspirat de «Amintirile din copilărie» ale marelui povestitor al neamului românesc, Ion Creangă, cel care trăise „experiența fabricii de popi din Fălticeni” devenită celebră prin opera sa...

«Kiseleff 10. Fabrica de scriitori» reprezintă, sub aspect istoric, rememorarea din interior a unei „găselnițe” ideologice a Partidului comunist român inspirate de stalinismul sovietic, de „a fabrica în serie, pe bandă rulantă”, scriitori atașați trup și suflet idealurilor comuniste în „ampla acțiune de formare a omului de tip nou, constructor devotat al socialismului și comunismului în scumpa noastră patrie, Republica Populară Română”... Devenită celebră în mediul cultural național românesc, Școala de literatură și critică literară «Mihai Eminescu», creată în anul 1950, „după chipul și asemănarea” Institutului de literatură «Maxim Gorki» al Uniunii scriitorilor din U.R.S.S., al cărei sediu era la Moscova, își propunea „formarea scriitorului de tip nou, capabil să contribuie la făurirea noii literaturi puse în slujba poporului muncitor”... Se confirma, și în acest domeniu, veridicitatea aserțiunii prozatorului Mihail Sadoveanu implicat, cu voie sau fără voie, peste măsură în politica statului democrat-popular că „Lumina vine de la Răsărit !...”

În această „pepinieră ideologică” de cadre „programate” să servească, prin scrierile lor, idealurilor comuniste promovate de către partidul unic muncitoresc erau acceptați prin excelență condeieri cu origine „sănătoasă”, al căror cadru de viață familial nu fusese viciat de influențe burghezo-moșierești ostile noii orânduiri sociale „luminate” de la Moscova, selectați de către organele regionale de partid dintre tinerii sub 30 de ani care lucrau direct în industrie, în agricultură sau pe șantiere și care scriseseră articole favorabile noii orânduiri sociale cel puțin pentru o gazetă de perete... Condițiile de studiu și de viață oferite la școala ideologică din Kiseleff protagoniștilor la misiona de „scriitor – soldat credincios al partidului comunist” erau excelente comparativ cu sărăcia lucie „asigurată” populației țării prin politica forțată de industrializare socialistă și cooperativizare a agriculturii românești.

Director al Școlii de literatură și critică literară «Mihai Eminescu» de la înființare până la desființarea ei oficială, prin „dizolvarea” în „alchimia” Facultății de filologie din București și, implicit, responsabil pentru „îngurgitarea” de către cursanți a proletcultismului – a fost Mihai Novicov, fiu de avocat, născut în Odessa, în 1914, încarcerat, în perioada anilor 1934-1944, în închisorile din România pentru „propagandă comunistă”. Prozator, critic literar și teoretician al realismului socialist, Mihai Novicov își promova, astfel, ideile directoare publicate în revista „Flacăra” din 9 mai 1949: „Dacă arta este ideologie, iar artistul își proclamă hotărârea de a se

încadra în eforturile maselor populare conduse de clasa muncitoare și partidul ei, atunci este evident că niciodată el nu va putea răspunde acestei sarcini, fără să pătrundă adânc în ideologia clasei muncitoare, fără să-și însușească principiile teoretice care călăuzesc clasa muncitoare în munca și activitatea ei de zi cu zi.”

Organizatoric, „fabrica de scriitori” era direct subordonată Uniunii scriitorilor din Republica Populară Română al cărei președinte, Mihai Beniuc, considera că scriitorul „trebuie să fie un filozof cunoscător al celor mai înalte idei ale timpului, spre care au deschis drum Marx, Engels, Lenin și Stalin, un activist în slujba respectivelor idei.”

Promovarea „respectivelor idei” impunea un program de studiu riguros selectat, implicând studierea limbii și literaturii ruse, a marxism-leninismului, a literaturii române „curățate” de opere „ostile clasei muncitoare și țăranimii sărace – clase crunt exploatate de odioasa societate burghezo-moșierească”...

Volumul colectiv «Probleme ale literaturii noi din R.P.R.», apărut în 1952, cu contribuția unor nume de referință din literatura și istoria literară a epocii: Mihai Beniuc, Ovid S. Crohmălniceanu, Sergiu Fărcășan, Mihai Gafița, Paul Georgescu, Silvian Iosifescu, Nestor Ignat, Dumitru Micu, Sorin Mladovean, Mihai Novicov, Traian Șelmaru, Ion Vitner devenise un soi de „abecedar proletcultist” destinat viitorilor scriitori crescuți în pepiniera realist-socialistă a partidului comunist.

Evaluând, cu spirit de discernământ, „contribuția” Școlii de la Șosea timp de șase ani la formarea tinerilor scriitori, Mihail Sadoveanu va lansa, în mediul literar, o butadă devenită celebră: „Din școala asta, au ieșit tot atâția scriitori câți au intrat... Scriitorul există sau nu există, el nu poate fi fabricat...”

În acest ambient intelectual de îndoctrinare ideologică, va evolua, ori involua și tânărul gazetar Marin Ioniță care fusese selectat ca student al școlii, întrucât, prin articolele sale publicate în presă, excelase în „slăvirea mărețelor realizări obținute de oamenii muncii pe șantierele construcției socialiste”...

Dintre colegii săi de la „Fabrica de scriitori” din Kiseleff 10, se vor consacra sau nu, prin operele lor, printre alții: Ion Acsan, Alexandru Andrițoiu, Ion Apetroaie, Horia Aramă, Sin Aron, Gloria Barna, Ion Băieșu, Ștefan Bănulescu, Adrian Beldeanu, Nic. Borza, Dumitru Carabăț, Shaul Carmel, Nina Cassian, Vasile Căbulea, Emilia Căldăraru, Al. Căprariu, Radu Cosașu, Nicolae Culcea, Simion Damian, Mircea Dragnea, Ion Gheorghe, Florian Grecea, Ion Grecia, Georgeta Horodincă, Ana Ioniță, Nicolae Labiș, Ariel Leibiș, Hans Liebhardt, Hristache Lungu, Dumitru Micu, Dumitru Mircea, Mihaela Monoranu, Ovidiu Moraloiu, Florin Mugur, Ștefan Neagu, M. Negulescu, Vintilă Ornaru, Ion Oproiu, Simion Pop, Adela Popescu, Alexandru Popescu-Vergu, Ștefania Popovici, Ilie Purcaru, Lucian Raicu, Hary Salem, Ion Serebreanu, Doina Sălăjan, Dorina Sălăjan, Aurel Stanciu, Zaharia Stancu, Nicolae Stoian, Liviu Timbus, Gheorghe Tomozei, Victor Tulbure, Ioana Zamfir, Al. Ovidiu Zolta, Panek...

În condensata sa retrospectare a pașilor urmași spre consacrare literară, Marin Ioniță rememorează contextul accesului său „pe ușa din față a Fabricii de scriitori” din șoseaua Kiseleff: „Armata m-a recrutat de pe băncile școlii, ca să nimeresc într-o școală de ofițeri de rezervă, unde a pus ochii pe mine consilierul sovietic, încântat că

am citit foarte multă literatură rusă, și care își pusese în gând să mă trimită la studii militare în țara lui. Am scăpat direct în Școala de literatură și critică literară «Mihai Eminescu» din București, unde l-am avut coleg pe Nicolae Labiș, socotit cel mai de seamă poet al generației, și nu lipseau comparațiile că aș fi aproape egalul său în domeniul prozei. Dar dat afară după doi ani de zile din motive neprecizate, fără dreptul de a lucra în domeniu, am pierdut toate trenurile timpului de afirmare...”.

Nu-i exclus ca „recomandarea” de a urma cursurile să fi aparținut consilierului sovietic care îl remarcase probabil pentru cronicile sale inspirate din viața de ostaș afișate la gazeta de perete a unității militare...

Memorialistul rezumă anii de la Șosea printr-o supremă elogiare a colegului său de studii Nicolae Labiș – „cel mai de seamă poet al generației”, socotindu-se el însuși, fără falsă modestie, „egalul lui în domeniul prozei”... Este, poate, o săgeată îndreptată în direcția criticilor literari care au subestimat ampla sa „producție” scriitoricească, acordând o atenție excesivă creației lirice a tânărului poet talentat dispărut în condiții controversate... În evocarea considerabilei influențe exercitate de celebra „Fabrică de scriitori” „de pe b-dul Kiseleff, nr. 10” asupra vieții literare din România comunistă, liricul piteștean Dan Rotaru, relevând, în «Supliciile poetului», rolul determinant al lui Zaharia Stancu, „președintele nostru, al scriitorilor români” membri ai Uniunii Scriitorilor, omite, cu o surprinzătoare „amnezie colegială”, să-l includă printre „cele mai luminoase nume ale literaturii române care s-au format la Școala de literatură” și pe coregionalul său, Marin Ioniță, rezumându-se la: „Nicolae Labiș, Fănuș Neagu, Al. Andrițoiu, Gheorghe Tomozei, Florin Mugur, Aurora Cornu și alții”, poetul, devenit istoric literar de circumstanță, motivându-și probabil sie însuși că l-a avut în vedere, printre alții, la „alții”...

Criticii volumului memorialistic «Kiseleff 10. Fabrica de scriitori» relevă unanim utilitatea rememorării acestei modalități de îndoctrinare ideologică, de „spălare pe creier” a participanților la experiment operate de partidul comunist în „fabrica de scriitori”, evocarea atmosferei de „colivie” dintr-o instituție culturală care „nu putea insufla talent și har” unor scriitori nedotați de natură, eșecul final al acestei „întreprinderi” de inspirație sovietică...

Prezentându-și volumul pentru Editura „Adevărul Holding”, autorul surprinde în esența sa atmosfera din Școala de la Șosea, rațiunea existenței acesteia în contextul ideologic al „făuririi omului de tip nou”, modul „cum au încercat comuniștii să producă pe bandă rulantă scriitori care să cânte vremurile noi sub conducerea partidului iubit”.

„Beneficiarii” experimentului erau „Bine hrăniți, ținuți închiși și îndopați cu ideologie. Ziduri masive de cărămidă de trei metri, supraînălțate, cu încă un gard de sârmă ghimpată, paznicul mutat de la poartă chiar la ușa clădirii, biletul de voie, care se obținea foarte greu, ore de studiu obligatoriu, sub supraveghere, bibliografie imensă, controlată prin cantitatea conspectelor, ieșirea în oraș, la spectacole, în grup, pe tabel și cu însoțitor: studenții Școlii de literatură și critică literară din palatul de pe Șoseaua Kiseleff nr. 10. Într-unul din discursurile oficiale a fost numită această instituție „Pepiniera noastră de scriitori”. Altcineva i-a zis: „Sera de flori a poeziei noastre viitoare”. Eu, care veneam de la Școala medie tehnică zootehnică din Găești, am numit-o „Ferma de scriitori”. Nu a lipsit mult să plătesc această nerozie. Sper să fie ușor de înțeles că nu mă refeream la persoanele care populau această instituție,

ci la sistemul acela de spălare a creierelor și însămânțare a lor cu sporiile ideologiei comuniste. Singurul lucru nu le-a reușit pe deplin, motiv pentru care școala a fost desființată.”

E surprinzător de ce, totuși, autorul mai caută „motivele neprecizate”, pentru care fusese dat afară de acolo după numai doi ani, de vreme ce el însuși recunoaște că își comparase școala cu o fermă... Nu știa, oare, că și zidurile au urechi?...

Exceptându-l pe Labiș, căruia îi rezervă un spațiu extins, fascinat probabil de versurile acestuia publicate în ziarele vremii și intrate deja în conștiința tinerilor cititori, poetul fiind perceput ca o mare speranță a liricii naționale, Marin Ioniță insistă în prezentarea colegilor săi de generație: Tita Chiper, Aurora Cornu, Radu Cosasu, Ion Gheorghe, Florin Mugur, Lucian Raicu, Nichita Stănescu, Niculae Stoian, Gheorghe Tomozei, precum și a unor „lupi tineri”: Petru Dumitriu, Marin Preda, Zaharia Stancu, a celor „trei sirene”: Maria Banuș, Nina Cassian, Veronica Porumbacu, „tratați cu o atenție specială, aidoma unor personaje principale ale unei cărți” comparativ cu sumara „trecere în revistă” a celorlalți aspiranți la gloria literară școlii, prin grija partidului unic, în Kiseleff 10...

Memorialistul evocă în extenso pe „scriitorii consacrați ai deceniului al șaselea”: Tudor Arghezi, George Călinescu, Camil Petrescu, Mihail Sadoveanu, care se detașau, prin operele lor, de „condeierii în faza de lapte-țeară din pepiniera de cadre a noului regim democrat-popular”...

Deși considerați în epocă „printre cei mai reprezentativi exponenți ai liricii române contemporane”, poeții Dan Deșliu și Mihai Beniuc, despre care superlativele absolute din „arsenalul lingvistic” al criticilor literari păreau insuficiente pentru a le sublinia „contribuția lor esențială la făurirea tezaurului poetic național după eliberarea patriei noastre de către glorioasa Armată roșie la 23 august 1944”, întrucât, între timp, imaginea lor a căzut în desuetudine, memorialistul vădit influențat de „noua critică literară”, își va reorienta el însuși atitudinea față de acești „corifei incontestabili ai literaturii realist-socialiste”...

Anularea oricărei contribuții a celebrei „Școli de literatură de la Șosea” ar contraveni, totuși, în viziunea lui Marin Ioniță, reflectării veridice a influenței pe care a exercitat-o asupra creației unor cursanți precum: Ion Băieșu, Nina Cassian, Paul Goma, Fănuș Neagu, Hary Salem care au confirmat, prin operele lor, calitatea intrinsecă de „scriitor” conceput de către cărturarul Nicolae Iorga drept „un spirit de iradiație socială”...

În atmosfera „sufocantă și cenușie din Incubatorul roșu” de la Șosea, „s-a scris, s-a visat, s-a iubit”, Marin Ioniță rememorând, pentru cei interesați de cancanuri sexuale, cu acuratețea unui martor interesat care se uită prin gaura cheii, „cuplările erotice” celebre din „pepiniera scriitoricească”...

Probabil, nu întâmplător, fiind „filat” pentru atenția exacerbată acordată vieții interne din Kiseleff 10, memorialistul va fi plasat pe lista neagră a „neacomodaților” și eliminat din Școala de la Șosea, înainte de susținerea examenelor finale...

„Documentarea pe teren” a viitorilor „condeieri” era judicios regizată de ideologia partidului comunist: „Scriitorii erau aruncați în haite la vânătoare de modele. La fel și noi, pui de ogar sau de copoi aflați în perioada antrenamentelor. Se organizau foarte des deplasări de documentare în grup. Ba într-o fabrică, ba pe un

șantier, ba la o fermă. Eram așteptați și primiți la comitetul de partid, unde ni se făcea o expunere, de obicei plicticoasă și înțesată de cifre, despre succesele oamenilor muncii de aici, după care vizitam locul de muncă. Instruiți să nu stăm de vorbă cu persoane nerecomandate, călăuziți numai pe itinerarii dinainte fixate și aprobate și supravegheați cu atenție...”.

Relevându-i-se volumului «Kiseleff 10. Fabrica de scriitori» calitatea de „istorie veridică a literaturii controlate de partid”, de „document memorialistic” al ascensiunii dirijate a unor oameni dedicați și devotați scrisului, i se reproșează, totuși, de către critici, o „disproporționare” subiectivă a importanței personajelor prezentate, prin „logica” evoluției lor ulterioare anilor de studiu de la Șosea, o excesivă „coloratură anecdotică” preluată din surse arhicunoscute cititorilor cât de cât avizați, absența unei anumite rigori în citarea exactă a unor pasaje reprezentative din opera unor scriitori, ilustrându-se aceasta prin „licența” lui Marin Ioniță: „miezul unui ev fierbinte” pentru sintagma definitorie creației poetului Nicolae Labiș: „Trăim în miezul unui ev aprins / și-i dăm a-nsflețirii noastre vamă. / Cei ce nu ard dezlănțuit ca noi / în flăcările noastre se destramă.”. Incriminată este, de asemenea, printre altele, „rebotizarea” unuia dintre personajele romanului «Enigma Otiliei» de George Călinescu, Stănică Rațiu, prin Stelică Rațiu... Din „ecuația criticii ostile, de microscop”, se elimină astfel a priori și erorile de tipar necorectate...

„Sentința” unuia dintre „analiztii” pe care Tudor Mușatescu îi ironiza prin mușatismul definind „Criticul literar: Vino, tată, să-ți arăt pe unde m-a făcut mama !”, „sentința” vizând valoarea operei memorialistice este profund „inamicală” pentru a folosi un eufemism: „Cu amputări masive, cu mai mult discernământ și mai puține zorzoane, din Fabrica de scriitori a lui Marin Ioniță ar fi putut să iasă o carte bună... N-a fost să fie... A ieșit o carte despre care optimistul va spune că e bine că a fost scrisă, chiar și așa, dar pe care pesimistul o va da la o parte supărat că n-a cheltuit banii pe ceva mai bun” – aserțiuni critice mascate sub pseudonimul Wilkins Micawber – grefierul din romanul lui Charles Dickens, «David Copperfield»...

După eliminarea sa din „Fabrica de scriitori de la Șosea”, fără dreptul de a lucra în domeniu, își continuă, în perioada anilor 1956-1960, studiile la Facultatea de filologie a Universității din București, unde, potrivit CV-ului său extrem de obiectiv, recunoaște: „–Nu am fost un student strălucit...”.

Viața îi oferă suficiente posibilități de „documentare pe viu”, pentru viitoarea sa profesie „de suflet” – literatura. Este „agent agricol comunal, lucrător în fermă, ofițer, învățător, profesor de școală elementară și de liceu, mai târziu în învățământul superior, director de cămin cultural, de club muncitoresc, de bibliotecă raională, ziarist, realizator de emisiuni tv.”...

În aria de activitate atât de diversă, se înscriu spații de care se simte conectat spiritual și în care prezența sa nu a fost, precum se confesează, „doar fizică”: Gherăseni (județul Buzău), Hanul lui Pală, Croitori, Miulești, Mătăсарu, Găești (județul Dâmbovița), Berindești, Corbeni, Pitești (județul Argeș), Oradea, Timișoara, Ploiești, București.

Autocaracterizându-se cu o remarcabilă exigență, prin prisma profesiilor practicate, menționează concludiv: „În aprecierea mea, am fost un profesor de mare succes, un ziarist bun și un scriitor cu operă modestă”, deși cei care îi cunosc, în

integralitatea ei, opera literară, i-o apreciază, în special, pentru cursivitatea expunerii și motivării subiectelor abordate, utilizarea unui limbaj de o expresivitate tipică unui narator de clasă „născut, iar nu făcut” în „fabricile de scriitori”, o frază care poartă în ea, prin cadențele uneori sinonimice ale cuvintelor, cursul evenimentelor relatate cu o pasiune participativă, trăirile personajelor fiind, deseori, asimilate propriilor sale trăiri.

Un om printre oameni, un om pentru oameni

Profund atașat valorilor satului românesc tradițional, scriitorul Marin Ioniță, purtând el însuși în suflet ecourile copilăriei petrecute în Mânăstioara de pe Neajlov, își regăsește anteic sentimentele pe care le-a redat metaforic în «Bătrânul și umbra», oriunde și oricând simte vibrația pământului străbun în propria sa conștiință, identificându-se până la asimilare cu locurile și cu oamenii locurilor, pentru care manifestă o caldă înțelegere pornită din prețuire și iubire nedisimulată, dar și din teama apocaliptică a unui previzibil sfârșit tragic al micilor vetre de temeinică dăinuire românească.

L-am simțit atât de apropiat vieții satului martir Poenărei statornicit, din străvechimea neamului, în apropierea Munților Făgăraș, în zona de interfluviu care desparte apele Vâlsanului și Râului Doamnei, încât l-am rugat, să prefigureze – în revista monografică anuală «Poenărei, străbuna vatră natală», pe care o scot spre satisfacția, sper, a celor numai aproape o sută de ultimi viețuitori ai satului –, să prefigureze, deci, viitorul acestei așezări atât de încercate în perioada comunistă, întrucât, pe teritoriul său, în bordeiul de la «Râpile cu brazi», au fost prinși, prin trădare, ultimii partizani anticomuniști, iar tributul de sânge al patrioților care i-au ajutat să supraviețuiască timp de șase ani a fost uriaș.

Evocarea tragică a unor realități specifice tuturor micilor așezări rurale contemporane în reportajul «Nu lăsați să moară satul Poenărei !» se constituie într-un „model” de abordare stilistică proprie „scriiturii” prozatorului piteștean.

Reproducerea integrală a acestei pagini antologice despre previzibila dispariție a satului tradițional românesc, sper să fie edificatoare pentru analiștii unui fenomen social aproape imposibil de stăvilit. Articolul în care el lansa apelul dramatic: „Nu lăsați să moară satul românesc, de atâtea secole leagăn al unui popor care nu trebuie să dispară de pe harta lumii !...”, a fost scris special pentru revista satului Poenărei distribuită participanților la întâlnirea fiilor satului din 19 august 2006:

Satul acesta pitit printre dealuri și sub munți, răsărit parcă dintr-o sămânță purtată de vânt, însingurat ca o stâncă tâșnită din valuri, ce părea sortit să rămână închis în el pentru veșnicie, satul acesta minunat mă tem că numai o minune îl poate salva... Cu preoții și dascălii lui, care veneau și se statorniceau în sat după terminarea studiilor, cu cizmarii, dogarii, rotarii, zidarii, băcanii, fierarii, croitorii, tâmplarii, cârciumarii, țesătoarele de plocade, de covoare, fote și bete, „pictorițele cu acul” în decorarea iilor și toți ceilalți meseriași de care era nevoie într-o așezare umană atât de izolată. Un drum plin de hârtoape, case părăsite, porți căzute, garduri năruite, pomi sălbăticiți, la școală – doar șase copii în patru clase, oameni atinși de bătrânețe și fără speranțe de moștenitori.

Au dispărut cele trei centre de achiziții pentru fructe, care plăteau destul de bine, putrezesc merele pe jos sau se usucă pe ramuri, rămâne iarba necosită, ruginesc coasele, se hârbuie războaiele de țesut...

Oricum, este adevărat că menținerea actualei stări de lucruri nu ar însemna altceva decât prelungirea unei agonii cu sfârșit fatal... Să vină Europa, dar, pentru Poenărei, poate, cu o fabrică de valorificare a fructelor, alta pentru brânzeturi, un sistem de desfacere a produselor și o rețea comercială bine dezvoltată. Și, astfel, munții, dealurile, livezile, satul nu vor mai fi pustiite, se vor așeza pe temelii moderne, tinerii vor avea de ce să rămână la vatră.

Tare mă tem, domnilor fii al satului, că, dacă nu sunteți în stare de o minune, nu veți mai avea unde să vă întoarceți pentru întâlnirea voastră anuală.

Nu lăsați să moară satul românesc, de atâtea secole leagăn al unui popor care nu trebuie să dispară de pe harta lumii !...

Sau veți veni numai să vă reculegeți la zidurile plângerii !...

Marin Ioniță

Deși relevarea în acest context a capacității analitice a talentatului prozator muntean poate părea unora o exacerbare a cultivării propriului eu al semnatarului eseului consacrat unui mare prozator, trecând peste orice considerente percepute ab initio a fi încărcate cu oarece malițiozitate, voi „rememora” în continuare o scenă care m-a șocat efectiv prin imprevizibilul ei.

În sala expozițională a Centrului cultural Pitești, unde „aranjam” împreună cu consăteanul meu, Constantin Samoilă, o „personală” a artistului plastic, pe care am „botezat-o” «Artă metamorfozată», pentru a-i conferi o aură „inedită” în perceperea amatorilor de artă din oraș, am avut surpriza să fim vizitați de un prieten vechi de familie al expozantului, distinsul „patriarh al literelor” din Pitești, Marin Ioniță, care era, pe atunci, angajat al acestei importante instituții de cultură...

Întrucât îi pregătisem „cu dedicație” un exemplar din cartea mea recent apărută «Rezistența armată anticomunistă de pe versanții sudici ai Munților Făgăraș» i l-am oferit, exprimându-mi speranța că își va face timp să-l citească... Mulțumindu-mi, a părut efectiv interesat de volum, fiindcă, mărturisise că nu știe prea multe despre rezistența din munți...

A doua zi, spre prânz, Marin Ioniță intră obosit în sala de expoziție, unde fixam pe simeze: tărtăcuțe, tigve, ploști, oale și ulcele, fluiere, ingenios decorate de către artist... S-a îndreptat spre mine, adresându-mi-se cu un aer cumva reprobator: - Ce mi-ai făcut, domnule ?!... N-am putut să dorm toată noaptea !... Am citit până spre ziuă din cartea dumitale !... Deși, sunt supărat, te felicit din toată inima pentru ea !...

Peste câteva zile, sâmbătă, 9 septembrie 2006, în rubrica „Curierul artelor” pe care o „păstorește” în cotidianul «Curierul zilei» din Pitești, aveam să constat de ce pentru o „supărare” poți să feliciți pe cineva... De aceea, reproduc, în continuare, în extenso, articolul său «Hronicul Haiducilor Muscelului», întrucât oferă niște comparații ce se vor obiective – deși cred totalmente în panseul franțuzesc „Comparaison n'est pas raison”, comparații argumentate, în maniera sa inconfundabilă de către „recenzent” care se înșală fundamental, totuși, atribuindu-i calitatea de „roman” unei cărți ample de istorie...

„Am deprins obiceiul ca, de câte ori primesc o carte și se întâmplă să am foarte mult de lucru, s-o răsfoiesc și s-o pun deoparte, în așteptarea unui timp de lectură tihnită. Când am avut pentru prima dată în mână o carte a domnului Grigore Constantinescu, mi-am propus să o răsfoiesc 10-15 minute și s-o pun pe noptieră, în teancul cărților pe care le am de citit în primă urgență. Dar m-am pomenit în zori cu peste 150 de pagini citite și nu m-am putut opri aici. Deși înțesată de documente din dosarele Securității și ale Justiției, de la anchete și interogatorii, cartea se citește ca un roman captivant și fabulos. Și chiar dacă cele mai multe dintre paginile cărții vorbesc despre eroi, despre martiri, despre oameni pur și simplu hărțuiți, arestați, anchematați, torturați, executați, oameni care au fost – cei mai mulți dintre ei nu mai există – cartea, monumentală de-a dreptul, nu este, totuși, un mausoleu... Colonelul Arsenescu, frații Arnăuțoiu, Maria Plop, preoții Ioan Constantinescu și Nicolae Andreescu, Elisabeta Rizea, Ana Simion, profesoara Iuliana Preduț-Constantinescu și mulți alții sânt oameni atât de vii în această carte, încât parcă-i vezi, parcă-i auzi la timpul absolut prezent.

Am deprins obiceiul, bun sau rău, ca, de câte ori primesc o carte, s-o iau ca temă de comparație cu ale mele. Cu dezamăgire, dar și cu satisfacție, le găsesc pe unele inferioare. Despre altele pot să spun: iată o carte bună, dar așa ceva pot să scriu și eu. Ei bine, de data aceasta, trebuie să mărturisesc, călcându-mi pe orgoliu, că eu n-aș fi fost în stare să scriu această carte !... Și, ca să mă conving, am luat lectura de la cap, ca să-i găsesc neapărat noduri în papură, din punct de vedere al creației literare. Și nu le-am găsit...

Am obiceiul ca, de câte ori primesc o carte, s-o compar cu opera de până atunci a autorului. Domnul Grigore Constantinescu mai publicase încă 7 cărți. Dar nici una de valoarea „sentimentală” a celei de față. Aceasta este culmea creației sale literare !... Văd că mai are încă 11 volume în curs de apariție. Îi atrag atenția că nu are voie să publice nici una sub nivelul acesteia... Ar însemna să se sinucidă !...

Am deprins obiceiul ca, de câte ori primesc o carte, să o compar cu celelalte pe care le cunosc din acel domeniu. Dar când este vorba de Rezistența anticomunistă, armată sau fără arme, fiecare carte este un strigăt de durere și nici o durere nu poate să fie mai bună decât alta... Însă un lucru este cert: nici un istoric care ar dori să scrie despre Rezistență nu va putea să facă abstracție de cartea domnului Grigore Constantinescu.

Cartea a fost lansată la Poenărei, locul ultimului cuib al „Haiducilor Muscelului”. Evenimentul a avut loc în biserica în care a slujit preotul Ioan Constantinescu, secerat de gloanțe în închisoarea de la Jilava, în biserica în care se ruga Justina Constantinescu, preoteasa lui, în care a fost botezată Iuliana, fiica lor, amândouă vârate la temniță grea, pe termen de 15 ani.

Autorul acestei cărți nu este altcineva decât fiul preotului condamnat la moarte și executat, al mamei sale care s-a chinuit în închisoare, al surorii sale, profesoara de istorie care a născut în temniță. De fapt, vlăstar al tuturor acelor eroi și martiri, supraviețuind parcă anume prin voința lui Dumnezeu, ca să ni-i înfățișeze vii și în toate dimensiunile lor și mai presus de istorie și legende.”.

Marin Ioniță

Operă de-o viață
pentru un noian de vieți

Deși prin «enciclopedie», se înțelege – potrivit definiției preluate din DEX: „Lucrarea lexicografică ce tratează sistematic și **detaliat** termeni de bază (nume comune și proprii), noțiuni din toate domeniile sau dintr-un anumit domeniu al cunoașterii”, dacă Marin Ioniță ar fi curios să afle cum „un nume propriu” ca al său este tratat în «Enciclopedia Argeșului și Muscelului» - lucrare de amploare redactată după principii „academice” autohtone ce rezumă la doar cinci titluri scrierile unui îndrituit de a intra, spre nemurire, în paginile sale, ar fi cu certitudine intrigat să afle că din „Opera” sa care se rezumă la „literatură pentru copii, proză scurtă, romane, piese de teatru, în total peste 20 de volume”, redactorul rubricii de literatură, (M. S.), menționează doar „câteva titluri: Povestiri din țara de cremene, Pasărea cu clonțul de oțel, Hotel Boccaccio, Kisseleff 10 - Fabrica de scriitori, Nu trageți în dinozauri (vol. I, Pricaciu, Editura Paralela 45, 2006, Pitești).”... După ce criteriile au fost selectate, s-ar întreba șocat autorul?!... Oare, titlurile celorlalte douăzeci și două de volume care au însemnat „inspirație, dar și multă transpirație” pot fi șterse cu „buretele” unor principii „academice”?... Din respect pentru laborioasa sa activitate publicistică, le menționăm, așadar, într-o ordine cronologică, încalcând cu bună știință „principiile” enunțate:

1-«**Rădița**», nuvele, București, 1955; 2-«**Sile voiajorul**», povestiri, București, 1966; 3-«**Cine știe mortul ?**», povestiri, București, 1970; 4-«**Un șlep în derivă**», roman, București, 1978; 5-«**Soldatul ca soldații**», București, 1978; 6-«**Rugurile din zori**», roman, București, 1982; 7-«**Bătrânul și umbra**», roman, București, 1984; 8-«**Capul lui Decebal**», roman, București, 1985; 9-«**Vatra de la răscruce**», roman, București, 1986; 10-«**Povestiri din țara de cremene**», proză scurtă, București, 1988; 11-«**Detronarea familiei regale**», proză scurtă, Pitești, 1992; 12-«**Os de domn**», roman, Pitești, 1995; 13-«**Hotel Boccaccio**», roman, Pitești, 1995; 14-«**Amurgul zeilor**», București, 1996; 15-«**Legende biblice. Lacrima de gheață**», Pitești, 1997; 16-«**Spioana cheală**», Pitești, 1998; 17-«**Legende biblice. Floarea Paștelui**», Pitești, 1998; 18-«**Hotel Tranzit. Turnul Babel**», Pitești, 1999; 19-«**Roata lumii. Romane de buzunar**», vol. I, Pitești, 2000; 20-«**Pasărea cu clonțul de oțel**», povestiri, Pitești, 2001; 21-«**Colivia cu maimuțe**», Pitești, 2002; 22-«**Kisseleff 10. Fabrica de scriitori**», Pitești, 2003; 23-«**Nu trageți în dinozauri. Pricaciu**», vol. I, Pitești, 2004; 24-«**Cuibul cu năpârci**» (coautor I. M. Nedelea), Pitești, 2007; 25-«**Intersecția lupului**», Pitești, 2007; 26-«**Dinozaura**», Pitești, 2009; 27-«**Mireasa neagră**», Pitești, 2014; 28-«**Drumul Dinozaurului**», Pitești, 2015; 29-«**Călare pe vânt**», Pitești, 2017.

Debutul literar are loc, încă din perioada sa liceală, publicându-i-se, în 1953, un eseu în „Almanahul tinerilor scriitori”.

Marin Ioniță a colaborat în premieră la „România liberă” cu un reportaj «Culegem mere»; menționându-l, prefațatorul volumului «Mireasa neagră» consemna inspirat: „Acum, în apogeul vieții, culege mere de aur în literatură...”.

Deși își iubește cu pasiune cărțile scrise în răstimpul celor peste șase decenii, manifestă pentru «Bătrânul și umbra» o afinitate în plus, considerând-o „cea mai bună scrisă de mine”, carte care, tratând „mascat” dezafectarea satelor românești, a vetrelor de existență tradițională, prin imaginara poveste a unei așezări întemeiate de el, pe care „deodată, sub presiune, cu ademeneală, rând pe rând, locuitorii o părăsesc”, imaginea așezării prefigurând viitorul satelor desființate printr-o politică de sistematizare forțată inițiată de Partidul comunist român: „Case cu ferestrele bătute în scânduri, pârlouge, bălării, mărăciniș, puhoai de ape, lupi, urși, mistreți, șerpărie...”.

Subiectul a incitat spiritele la nivelul Comitetului județean de partid Argeș, scriitorul fiind chemat la ordine de către secretara cu propagandă, „tovarășa Petrescu” – „o femeie de altfel cumsecade, fostă muncitoare la Fabrica de confecții din Curtea de Argeș”... Secretara îi reproșează direct, în prezența activului secției și a șefilor instituțiilor de cultură, „bătând cu dosul palmei într-un teanc de sesizări”:

–Cum ți-ai permis, măi tovarășe, să scrii împotriva liniei partidului de comasare a satelor în centre urbane ?”... Se raliază acuzelor redactorul șef al ziarului «Secera și ciocanul», „un bărbat voinic care mai avea încă umerii tăbăciți de geanta cu ziare și corespondență pe care o purta pe vremea când era agent poștal la Râmnicu Vâlcea...”.

Este apărat de către profesorul de filozofie Stan Florea, invocându-se faptul că volumul apăruse la cea mai exigentă editură bucureșteană, „trecută prin cenzură și cu aprobarea Comitetului central”... Din păcate, redactorul de carte, Nicolae Oancea, „a fost chemat în fața unei comisii și frecat până i-a plesnit un vas în creier; invalid, pensionat, n-a mai trecut mult până să se ducă de pe lumea asta...”, precizează cu un soi de vinovăție autorul conștient că, prin scrisul său, a contribuit la deznodământul tragic al unui om...

Pasiunea sa pentru povestea inventată din «Bătrânul și umbra» se reconfirmă în confesiunea «Și eu am călătorit dincolo de infinit», unde pare convins că „ar putea face o oaste din personajele literare din cărțile” sale, că eroii săi se simt datori să piară împreună cu el, întrucât au trăit laolaltă, enumerând pe cei, probabil, mai apropiați sufletului său: „Luli, văcarul satului, și pe bătrânul Schneider, frizerul evreu din Berlinul Occidental trecut prin lagărul morții, pe Rădița, femeia afurisită, și Soldatul ca Soldații, și Sile voiajorul, și Bătrânul cu Umbra, din cartea mea cea mai reușită, Regele Decebal și Impăratul Traian, prințul Os-de-domn și prințesele din Pădurea cu Dinozauri, și Sfântul Ion cu capul tăiat, Salomeea, Irodina, Maria Magdalena și doamne și domni din «Hotel Tranzit» sau din «Fabrica de scriitori», Cristina din «Intersecția lupului, Dinozaura romanului cu același nume, călugărul din romanul încă nepublicat...”.

Personajele scrierilor sale i se „solidarizează” motivat în încercarea de a birui moartea, întrucât reprezintă o forță considerabilă prin numărul lor, dar, mai ales, prin „procesul intim de creație”... Eroii lui sunt „Zeci, poate sute. Făpturi din ființa mea, din sângele meu, suflet din suflet, gata de sacrificiu suprem pentru mine.”...

Se lamentează pe nedrept că, în literatură, „un hobby pentru mine, am zgâlțit-o, cum se spune...Romane, cărți de proze scurte, dar de pe raftul trei sau patru... Moștenire pentru cine ? Când nici scriitorii cu adevărat mari nu mai sunt citați, ce nădejde să am eu ?...”.

Totuși, din dragoste pentru ultima sa carte apărută, «Mireasa neagră», ar vrea să se îngroape „în rândurile înșirate cu cerneală pe hârtie”... O voce de undeva îl atenționează: –Bătrân nebun, nu știi că și cărțile mor scorojite, îngălbenite, prăfuite, mucegăite sub lespeda uitării ?”...

I se dă o replică informală a viitorului, de certă speranță: –Mai e și lumea internetului. În virtual, cuvintele nu mor. Și dacă e să dispară, nu lasă în urmă hoituri în putrefacție”, întrucât „e lumea în care și-au mutat ființa spirituală toți tinerii frumoși ai ultimei generații. Și o duc bine...”.

«Nu trageți în dinozauri»

Serialul «Nu trageți în dinozauri», debutând cu «Pricaciu», se constituie într-un eseu cvasiautobiografic, personajul narator, Martin, poreclit de consăteni Pricaciu, rememorându-și copilăria dominată de superstițiile și tradițiile universului rural în care este integrat complet și complex. Romanul a fost segmentat în patru capitole titrate prin numele unor „prințese” care i-au marcat primii ani de viață: Tudora – „fetița din jgheabul găinilor, cu inconștiența iubirii preșcolare”; Maria – „școlărița din ciclul primar”; Prințesele „desculțe, adolescentine și trecătoare”; Prințesa adormită, comunismul – demonul născut din „somnul rațiunii”.

Realizat într-o manieră alegorică, romanul este suculent agrementat cu momente comice, personajul central, Pricaciu, spovedindu-se după ce comisese „păcatul” de a vopsi în toate culorile „iapa popii”... Deși considerat „prostul satului”, este silit, prin destin, să participe la viața unei comunități bulversate de război, de venirea rușilor și, în cele din urmă, a comunismului, lume de care se simte străin spiritual, populată – alegoric – cu „dinozauri” – activiști de partid, din marea faună aservită unui monstru suprem: dinosaurul-comunism...

Daniela-Olguța Iordache, o avizată analistă a romanului, consideră că numai simpla enunțare a frazelor de la începutul și sfârșitul acestuia: „A fost să vin pe lume într-o casă de oameni” și „A fost ziua când mi s-a hotărât soarta de a fi aruncat în turma de dinozauri...” reprezintă un reper consistent pentru perceperea exactă a mesajului prozatorului piteștean Marin Ioniță.

Mireasa neagră – o obsesie permanentă

In prefață, distinsul director al cotidianului „Argeșul”, prof. Mihai Golescu, consideră că volumul „s-a născut din palpitul vieții”, după ce „Marin Ioniță a trebuit să facă o dificilă operație”... Profesia de jurnalist a autorului și-a pus amprenta pe opera concepută „la frontiera dintre ziaristică și literatură”, „o carte frisonată, ale cărei pagini se parcurg pe nerăsuflăte”, pentru că autorul „narează

captivant, cu o avalanșă de amănunte smulse din realitate și din vis, din viață și din moarte"... Prefațatorul relevă derularea filmică a „trăirilor reverberate în contexte largi, povestite cu un talent remarcabil”, «Mireasa neagră» constituind „reportajul și romanul unei vieți aflate în cumpănă, pe muchie de cuțit”...

Captivanta relatare a întâlnirii cu moartea pe patul unui spital bucureștean immortalizată într-un volum lansat în ziua de 21 mai 2014, la Centrul cultural Pitești, sub egida căruia fusese editat în semn de prețuire pentru remarcabilul prozator la împlinirea vârstei de 85 de ani, șochează prin „umorul negru” presărat passim în paginile sale, titlul contrariind pe iubitorii de literatură prin imprevizibilul ce definește nu o femeie a visurilor sale, ci „femeia fatală” destinată a fi „mireasă” fiecăruia dintre muritori: „Neagră ca de tuci, ca de smoală, ca de cărbune, ca de tăciune, ca de funigine, neagră ca negrul-de-fum... Mireasa mea pe vecie.”

În intervenția sa la lansarea volumului desfășurată într-o atmosferă euforică, generată de o participare selectă, disponibilă la aprecieri exclusiv laudative, întrebat despre geneza cărții, Marin Ioniță se destăinuia: „Povestea acestei cărți este cu totul

ciudată. Scriam romanul «Apocalipsa din Trivale», mă aflam la jumătatea lui, când am aflat că trebuie să mă operez. Între două perfuzii, două confuzii, două pierderi de cunoștință și două momente de luciditate extremă, am cerut fiului un caiet și am scris, apoi am dictat din pat... Am avut niște coșmaruri. Îmi fusese frică de sfârșit, dar voiam să-l văd. Am vrut să văd cine este cucoana asta și așa ne-am întâlnit într-o ipostază...”

Declanșarea narațiunii s-a produs, precum se confesează, într-o manieră surprinzătoare, pe un fond familiar prozatorului cu certe afinități muzicale: „Se cântă în mine o melodie. Așa, fără voia mea: peste gândurile mele, peste timpul meu. Nechemată, alungată, încăpățanată. «Iubesc femeia, de dor nebună, femeia brună, cu ochi gri de foc». Cunoscuta romanță interpretată cu talent de către celebrul tenor brăilean Cristian Vasile [1908-1974], pe care o va fi auzit la radio în adolescența sa, i s-a întipărit în memorie cu „adaptarea” personală vizând culoarea ochilor femeii iubite care, devin gri din negri, „metamorfozarea” producându-se din rațiuni numai de el știute...

Înainte de a se hotărî să se ducă „la cuțit”, prin fața ochilor minții, prind contur scene din copilăria și adolescența sa; își revede mama – „o femeie blondă, cu ochi albaștri, care mă ținea pe genunchi ca să-mi cânte molcom și să-mi spună povești”, tatăl – care, la cei 90 de ani ai lui fusese călcat în picioare de un armăsar din curte, încercând să-l încalece, pe frații săi: Ion și Traian, pe bunici, pe unchi și pe mătuși, dar și pe profesorul de la Găești, „poetul Aurel Iordache, cel care mi-a făcut vânt în literatură”... Din amalgamul Școlii de la Șosea, își va aminti de Labiș – „colegul de studenție, cel mai mare poet al generației noastre, ucis de un tramvai la numai 21 de ani”...

Iubind cu pasiune viața, în ciuda tuturor asperităților ei, prozatorul e fatalmente „chinuit de dorința sa de a trăi”, intuind implacabila trecere în neant mai devreme sau mai târziu: „M-aș agăța de orice ca să nu alunec în golul fără fund. Să nu ajung o zdreanță roasă de molii. Să nu curgă pielea și mușchii de pe mine. Să nu-mi zdrăngăne scheletul în auz. Să nu trec prin infernul de pe pământ... De oglindă, de o grindă, de o cracă, de un gard. De o amintire, de un gând, de o speranță, de o amintire. De un zvon, de o poveste, de un cântec, de un sfânt zugrăvit. De o turlă de catedrală gotică. De o boltă de moschee. De un nor călător. De o pală de vânt. De un jurământ rostit, nerostit. De o ușă fără cheie. De un sân de femeie. De cer, de soare. «și de lună, și de stele, și de chipul dragei mele»”.

Obsesia morții e permanentă: ar vrea să moară țărănește acasă, „cu capul pe căpătâi”, fiindcă „așa e obiceiul din bătrâni” și nu „să-și dea duhul prin spitale”, amintind o scenă incredibilă din familie în care protagonist a fost un văr de-al său, Matei din satul Puțul cu salcia: „Fusese dus la morgă; când l-au crestat cu bisturiul să-i facă autopsia, a deschis ochii, i-a înjurat pe doctori și a cerut să fie dus acasă. Și a mai trăit mult și bine...”.

Omniprezenta „mireasă neagră” are un spectru de acțiune social inimaginabil; ea a acționat, în perioada tranziției de la comunism spre capitalism, la „desproprietărirea proletariatului” prin „raderea de pe pământ” sau ruina unor întreprinderi „toate făcute din sudoarea, din foamea, din zilele vieții noastre scurtate”: „De n-ar fi producția de automobile de la Mioveni, nu ne-ar mai rămâne să ne lăudăm în Argeș decât cu o fabrică de magiun”...

Autorul condamnă vehement pe cei care au acționat în numele ei: „Nu au dat năvală hoardele de vandali, de huni, de gepizi, de avari, de pecenegi, de cumani, de turci, de tătari ! Căutați barbarii în haitele noastre de hoți și de corupți !”... Se simte „deposedat de tot ce am avut, de tot ce am crezut că este și al meu !”...

Al lui rămâne „biologic” Ion, fiul său, de care e mândru, fiindcă „e jurnalist și televizist. Care m-a depășit. Interviuuri, convorbiri și confruntări cu miniștri, cu parlamentari, cu diplomați. Chiar cu șefi de state. Cu lideri politici și oameni de artă și de știință. Și de afaceri. Câine de pază al democrației. Ion M. Ioniță. Numele meu în numele lui.”...

Conștient că uitarea își va așterne necruțător, cu timpul, vălul peste creația sa de-o viață, evocă nume consacrate din tagma scriitoricească intrate prea de timpuriu în uitarea vinovată a contemporanilor: „S-au dus rând pe rând Nichita Stănescu, Marin Sorescu, Adrian Păunescu, mai tineri decât mine. Câți îi mai citesc ? Câți îi mai pomenesc ?...”. În volum, unele „remanențe” vizibile din lectura autorului în anii de studiu la Șosea conferă culoare stilistică incursiunii sale prin timpul și spațiul „Fabricii de scriitori”...

„Invocația”: „Mă mai naște o dată, mamă !” este preluată evident din piesa lui Marin Sorescu, «Iona»: „Mamă, mai naște-mă o dată ! Prima viață nu prea mi-a ieșit. Cui nu i se poate întâmpla să nu trăiască după pofta inimii ? Dar poate a doua oară... Tu nu te speria numai din atâta și naște-mă mereu !...”. Marin Ioniță își imploră, însă, mama să-l nască din nou, nu pentru „a trăi după pofta inimii”, ci pentru a nu mai muri niciodată: „Mamă, naște-mă fără moarte în mine !”...

«Mireasa neagră» constituie, în esență, „cântecul de lebadă” al prozatorului: „Iubesc cartea aceasta, cu toate defectele ei. Copilul meu de suflet. Născut din chinuri. Cu acul perfuziei în venă, cu mintea aiurită. Din captivitatea coșmarelor. Din fuga evadărilor. Știți ceva ?... Aș vrea să mor în ea ! Cu suflet, cu trup, cu tot ce este al meu...”.

Un om al cetății slujind ideal cetatea...

Dramaturg

Piesa de teatru «Morișca» cu care va debuta ca autor pe scena Teatrului «Alexandru Davila» din Pitești a reprezentat, pentru prozatorul Marin Ioniță o „fascinată punere în scenă, o judecată imediată a ideilor sale despre lume și viață recepționate în direct de către «beneficiarii» mesajului lui, aflați în fotolii în postura de spectatori.”...

Perseverând, scriitorul, sedus de „luminile rampei, de aplauze, de chemările repetate la scenă deschisă”, va „comite” – potrivit expresiei sale – un alt spectacol teatral cu «Sus e cerul», o „monodramă în care e prezentată viața unei femei spusă de ea însăși”, în același teatru piteștean, spectacol realizat integral, în decembrie 2010, de fosta sa elevă, Luminița Borta, care va semna atât regia, cât și scenografia piesei. Era de așteptat ca talentata actriță care interpretase și rolul principal din piesa lui de debut să se implice total în realizarea unui spectacol al cărui text fusese scris special pentru ea. Luminița Borta se confesează jurnalistei Iulia Șutan de la «Curierul zilei», în avanpremieră: „Spectacolul s-a născut practic în această vară, în urma unei discuții cu domnul profesor Ioniță. I-am propus să-mi scrie un text de monodramă, un gen foarte apreciat în străinătate, dar care la noi nu este foarte cunoscut. Mi-a zis că se gîndește, iar la o lună mi-a dat telefon și mi-a spus că a scris textul. Este un text foarte frumos, foarte puternic și amplu.

Dacă ar fi fost să-l interpretez pe tot, spectacolul s-ar fi întins la peste trei ore. A trebuit să-l ajustez, și domnul profesor nu știe nimic despre ceea ce a rămas. Nu l-am lăsat la repetiții, tocmai pentru a-i face o surpriză, sper eu plăcută. Sînt convinsă că cei prezenți vor aprecia spectacolul, care este unul mare. Pentru un singur actor este greu să interpreteze timp de o oră și 20 de minute. Este vorba de o actriță care sacrifică pentru profesia sa marea iubire...”.

„Neobositul scriitor” Marin Ioniță îi dezvăluie, la rîndu-i talentatei jurnaliste a cotidianului piteștean câteva dintre „misterele premierei”: „În această piesă, este vorba de o condiție umană, o existență pusă în fața unui drum în viață, care nu este foarte neted. Sînt trei coordonate în care se zbate personajul meu: singurătatea, lupta de a nu trece Dincolo și demnitatea umană.

Personajul încearcă să convertească moartea în iubire, dar este antrenat într-un joc interminabil, iar lucrurile rămîn într-un echivoc. În final, femeia este o

învingătoare, dar acțiunea piesei nu se încheie foarte concis. Rămîne ca spectatorii să răspundă la întrebarea: Ce-o fi Dincolo? Spectatorul este făcut să se înarmeze cu un argument în plus că nu trebuie să te lași în voia destinului. Cît sîntem dependenți de atîtea lucruri pe această lume, trebuie să ne găsim un loc al nostru și să nu cedăm. În felul acesta, femeia crește, este din ce în ce mai motivată, trecînd de la o stare la alta: de la iubire pură la altfel de iubire, pînă la faptul că viața o silește să se joace de-a telefonul fierbinte. Rămîne pură, chiar dacă trece prin această experiență.

Despre Luminița Borta, pe vremea liceului, vă pot spune că era o elevă zăpăcită, iar eu, un profesor țicnit. Cred că numai ea poate să joace acest spectacol, fiindcă l-am scris special pentru ea. Este posibil să fie și ultimul meu spectacol... l-am spus să-l pună repede în scenă, ca să-l mai apuc și eu...”, a mărturisit scriitorul. Persistentă, așadar, și în dramaturgia lui Marin Ioniță, obsesia de neînlăturat a «Miresei negre»...

Profesor

Rememorând anii de învățămînt ca profesor, Marin Ioniță evocă, evident satisfăcut, momentul în care „Directorul liceului din Corbeni, bătrîn profesor de matematică, ne adună în recreația mare ca să ne spună că vine de la cea mai frumoasă asistență din sutele la care a participat; că, de pe vremea studenției, când a asistat la o prelegere a marelui savant Nicolae Iorga, nu a mai fost atît de cucerit. Fusese la un Caragiale al meu...”.

La Liceul «Zinca Golescu» din Pitești, o colegă de catedră îi plasează orele într-un concediu de urgență. La revenire, îl roagă insistent să îi ia clasele la care a predat, fiindcă, motivează ea: „Nu mă mai înțeleg cu nebunele ălea... Te vor pe tine...”. Satisfacția este cu atît mai mare cu cît, atunci când iese de la ore, este însoțit de un grup de elevi care „îmi calcă pe călcăie pînă la cancelarie... Când mă întorc, alții mă așteaptă la ușă... Lecțiile mele încep și se continuă pe coridoare...”.

La lecțiile sale, clasa se supraaglomerează cu elevii din alte clase și din alte școli, care îl urmăresc „câte trei în bănci, unii și în picioare”... Este acuzat, în consiliul profesoral, de către dirigintă că primește elevi străini de școală... O întreabă: -Dar cum să-i dau afară?... Se simte efectiv răsplătit pentru munca sa de pedagog atunci când părinții elevilor „se declară fericiți că au avut noroc odraslele lor să fie elevii mei”... Conchide pentru sine: „Ce-mi trebuie mai mult ?...”.

Retrospectând activitatea sa didactică, de care era efectiv cucerit, Marin Ioniță menționa: „Am predat la școlile din: Hanul lui Pală, Croitori, Miulești, Mătăsaru, Găești, Berindești, la liceul din Corbeni, la *Nicolae Bălcescu* și *Zinca Golescu* din Pitești, la Universitatea din Pitești.”.

Descoperind, „într-un fund de sertar, uitat, prăfuit, scorjit”, un carnet de notițe cu însemnări ale elevilor din clasa a X-a F de la Liceul «Zinca Golescu», cărora le fusese profesor de istoria literaturii universale, recitînd, apoi, paginile cu gândurile celor pe care i-a școlit în spiritul cunoașterii temeinice a marilor creații literare ale umanității, profesorul este ferm convins că „n-a făcut degeaba umbră pămîntului”... Reproduce pasaje semnificative din însemnări, în secvența «Vocile», pentru a-și motiva la superlativ absolut, prin citatele selectate, activitatea sa la catedră: „Ne-ați vorbit despre Luceafărul care s-a numit Eminescu... O elevă are lacrimi pe obraji. Eu

am lacrimi în suflet... leșind din clasă, v-ați uitat haina și ochelarii... Vi le-am adus... Ne-ați mărturisit că v-ați uitat și inima la noi în clasă, Inima, însă, nu v-am adus-o.

V-am păstrat-o, am împărțit-o în treizeci și cinci de fărâme. Vă mulțumesc pentru tot ce ați făcut pentru noi, pentru dragostea de literatură, de viață, de frumos, pe care ați sădit-o în noi în acest an”, nota eleva Adriana Beșcucă, iar colega ei, Mirela Zamfirescu i se confesa profesorului de literatură universală: „Aș fi fericită dacă în inima dumneavoastră ar fi un loc și pentru mine, oricum dumneavoastră veți fi întotdeauna în inima mea de copil.”

Dascălul reușește chiar să stârnească, între admiratoarele sale eleve, mici scene de gelozie... Carmen Ștefănescu se deconspiră: „Atunci când eu v-am spus: – Știu că dvs. o iubiți mai mult pe Magdalena Grigore, mi-ați răspuns: –Nu pe Magdalena o iubesc cel mai mult, ci pe tine, că tu ești cea mai mică...”. Își elogiază dascălul de literatură universală: Luminița Barbu, Daniela Dinu, Virginia Nițulescu, Vali Ianulea, Corina Stan, Ana Folea, Cezarina Udrescu, „alte fete și ele”, însă cu un fior liric remarcabil, dincolo de tipare previzibile, Maria Magdalena Grigore – azi, poeta Magda Grigore: „...Să ne gândim doar la zbor. La zborul acela ciudat, sălbatic. La zborul care ne va duce într-o lume făurită din senin ! Vreți ? Haideți să zburăm spre fericirea adevărată !...”. Vădit tulburat de descoperirea carnetului de însemnări, scriitorul profesor notează: „Era în 6 iunie, anul 1981, după Hristos. Nu-mi turnați ceară topită în urechi ! Nu mă legați de catarg ! Lăsați-mă să ascult chiar de-ar fi să înnebunesc !...”. Evident, vrea să asculte „vocile” celor mai dragi eleve ale sale din clasa a VII-a F...

Jurnalist

Excelent jurnalist își definește ironic pe cei din profesia aceasta ca fiind „Autori de vorbe care să alunece pe lângă urechi”, motivând că „nimic nu este mai efemer decât un articol de ziar”... Și, totuși, pare pe deplin conștient că presa reprezintă o forță în societate, argumentând, prin reportajul său «O pădure a nimănui și niște copaci care nu mor în picioare», cum a fost salvată pădurea Trivale de la o distrugere iminentă, într-o iarnă cruntă, când nu se putea asigura transportul lemnului din exploatare, pretextându-se de către niște „corupți, escroci de tot felul”, că, dacă nu se taie pădurea, din lipsa materialului lemnos, va fi șomaj la Combinatul de prelucrare a lemnului din Pitești...

Este conștient că era „recunoscut, prețuit”, întrucât, la bilanțul Consiliului ziaristilor, ani de-a rândul, a fost citat ca „cel mai bun autor de reportaje”...

Angajat la „România liberă”, colaborează la publicațiile periodice: „Argeș”, „Contemporanul”, „Convorbiri literare”, „Cronica”, „Flacăra”, „Luceafărul”, „Kalende”, „lașul literar”, „Orizont”, „România literară”, „Viața românească” și în presa locală...

Consemnează: „Aveam pe mână o fâșie de țară, de la munte până la Dunăre. A zecea parte din România, cu cele 40 de județe. Patru ale mele: Argeș, Dâmbovița, Vâlcea și Olt.”. Rememorând cu extremă obiectivitate cariera sa de jurnalist, conchide: „Cum-necum, chiar în această meserie, care nu prea lasă urme, n-am tăiat frunză la câini...”.

Membru al Cenaclului literar «Liviu Rebreanu» din Pitești; consilier editorial al revistei «Argeș»; președintele Asociației «Arte. Artiști. Știință»; inițiator și coordonator al Clubului AMA și al Cenaclului «Sind Junior» de la Casa Sindicatelor Pitești pentru

promovarea tinerelor talente literare, scrierile acestora fiind publicate, sub titlul generic «Ucenicii vrăjitori», în șase volume; realizator de excelente emisiuni culturale la posturile de televiziune locale; redactor al rubricii culturale „Curierul artelor” din cotidianul piteștean «Curierul zilei», scriitorul Marin Ioniță a devenit „pe bune” – cum îi place să spună – Cetățean de onoare al municipiului Pitești și al Argeșului...

Festivitatea de conferire a titlului de Cetățean de onoare al municipiului, prilejuită de împlinirea de către protagonist a vârstei de 85 de ani s-a derulat în ședința ordinară a Consiliului local din 10 iulie 2014, membrii acestuia aplaudându-l în picioare pe sărbătorit în semn de aleasă prețuire. Primarul Tudor Pendiuc i-a confirmat oficial noua calitate de „cetățean de onoare al Orașului lălelelor”, asigurându-l de „stima și respectul său”. În replică, Marin Ioniță, exprimându-și satisfacția pentru „oficializarea unei situații de fapt”, și-a „ilustrat activitatea sa literară” prin câteva volume oferite gratuit membrilor Consiliului, care, fiind extrem de generoși, i-au oferit „flori, un tort, o șampanie, o diplomă de excelență și un premiu consistent în bani”, supralicitându-le să-l înzestreze și cu „un loc de veci”, sub imboldul agasant al «Miresei negre» care-l exaspera cu un rendez-vous iminent într-un spațiu intim, accesibil numai lor doi...

Profunzimea actului literar al scriitorului Marin Ioniță a fost relevată prin studii critice de amploare, neviciate de complezența tipică unor asemenea demersuri, deseori concepute în spiritul unei „reciprocități” programate, sentința latină „Asinus asinum fricat” având ca perspectivă finală în domeniul literar „ungerea” ca membru titular al Uniunii scriitorilor din România...

Marin Ioniță a devenit membru al Uniunii scriitorilor din România exclusiv prin capacitatea sa de a surprinde în imagini de o mare virtuozitate realitățile sociale din care s-a inspirat în conceperea vastei sale opere literare.

Reușita demersului său scriitoricesc este confirmată de către analiști remarcabili ai fenomenului literar contemporan.

Istoricul și criticul literar Victor Petrescu consideră că „Proza lui Marin Ioniță se inspiră deseori din mediul atât de cunoscut al satului, personajele sale fiind puse în situații de cele mai multe ori neobișnuite, înscriindu-se în tradiția prozei de acest gen. Posedă o artă superioară de a portretiza, de a caracteriza prin naturalețea comportamentală a eroilor săi. Abordează și tematica istorică, mitologică, ca și pe cea a mediului citadin. Înzestrat creator de proză pentru copii. Descrie ruralul, satul tradițional românesc, apropiindu-se, credem, de un Zaharia Stancu sau Marin Preda.”.

Tudor Cristea, romancier și critic literar, directorul revistei „Litere”, menționează, analizând creația în proză a consăteanului său, Marin Ioniță, că „La debutul în presa literară, era considerat cel mai înzestrat prozator al generației post-prediste, un autor de mare perspectivă. Venea cu o cunoaștere intimă a vieții rurale, pentru că se trăgea dintr-o familie de țărani din comuna dâmbovițeană Jugureni (azi arondată comunei Uliești) și avea să deschidă, într-un fel, drumul prozei scurte cu „sucii” pe care o va ilustra mai apoi, între alții, N. Velea.”.

Poeta Magda Grigore, alias Maria Magdalena Grigore, fosta elevă de la liceu a profesorului de literatură universală Marin Ioniță, releva, la rândul-i, că „Scriitorul Marin Ioniță traversează, în proza propusă, o axă temporală stabilită între două

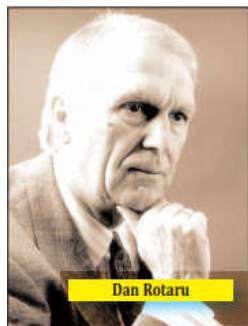
secvențe sufletești: trăirea și retrăirea unei perioade despre care nu se știe cu exactitate dacă i-a marcat viața favorabil sau malefic, dacă l-a salvat sau l-a stigmatizat, dacă s-a identificat cu ea sau nu și cum trebuie s-o evalueze din perspectiva maturității fără să greșească.”.

Un nonconformist de notorietate publică

Implicat fundamental în viața culturală a Argeșului contemporan, Marin Ioniță își exprimă constant, cu o sinceritate debordantă, opiniile, în inspiratele tablete publicate în presa locală („Argeș”, „Curierul zilei”, „Săgetătorul”), relevând o atitudine civică tipică unui „om al cetății” pentru care glasul adevărului reprezintă suprema rațiune de a fi a unui scriitor atașat moralmente profesiei sale.

Rememorându-și ascensiunea spre culmile consacării literare, prolificul prozator piteștean nu omite să dezvăluie „obstacolele” inerente unui asemenea demers generator de previzibile invidii ale unor aspiranți nu întrutotul motivați prin opera lor de a accede în ierahia literară.

În această „tagmă” demnă de oprobiul public, Marin Ioniță îl include fără menajamente pe liricul Dan Rotaru, căruia nu-i contestă calitatea de „poet autentic”,

Dan Rotaru

pe care „domnul Mihai Golescu, directorul ziarului «Argeșul», l-a scos dintr-un anonim prelungit, în care părea adâncit, fără nicio perspectivă de reabilitare”, directorul importantei publicații argeșene asumându-și „riscul de a fi învinuit că reabilitează și repune în circulație un individ compromis”...

Incitat de panseul despre caracter al poetului dintr-un articol publicat în „Săgetătorul”: „Nicăieri, poate, mai mult ca în lumea noastră, a celor ce muncesc la cuvânt, nu se poate simți mai bine și mai puternic forța distrugătoare a lipsei de caracter. Să trăiești fără caracter e ca și cum ai muri fără lumânare !...”, prozatorul îl reproduce în tableta sa «Minciuna stă cu noi la masă», adresându-i-se direct autorului: „Așa să fie !... Dar îl cunoști, domnule Dan Rotaru, pe acel individ supranumit „Lichidul” ? Cu numele, adică, al celui element care ia forma vasului în care se toarnă ? Cu alte cuvinte, omul fără personalitate, care se pliază pe orice situație care îi convine. Ce fel de caracter avea el ?”...

Marin Ioniță argumentează această gravă acuză adusă preopinentului său ca fiind un „turnător” în slujba Securității comuniste, reproducând, în continuare, o informație preluată din „cartea poetului Cezar Ivănescu, care scria, negru pe alb, cum un coleg de-al nostru din redacția revistei «Argeș» se întâlnea cu o tipă de la Securitate, agent sub acoperire, în locuri tainice, nu numai pentru îmbrățișări, sărutări și demersuri erotice ? Bărbat pe care-l numea chiar așa, Dan Rotaru ?”...

Intuind că poetul demascat astfel se va disculpa, Marin Ioniță, care are o poliță de plătit celui ce îi subestimează public meritele literare, îl acuză de a fi fost unul dintre cei mai învederați „poeți de curte” ai dictaturii ceaușiste: „Cum rămâne cu kilogramele și hectarele de hârtie de ziar, grele de odele, elogiile și plecaciunile tale, închinat lui Nicolae Ceaușescu, geniul Carpaților, născut pe râul Poplaca, și

savantei de renume internațional ? Mai zelos decât Adrian Păunescu, decât Vadim, decât toți fripturiștii la un loc. Mărturii pe care nu poți să le faci să dispară, pentru că au rămas în toate colecțiile de ziare din întreaga țară, tipărite în acea perioadă.”...

Însă nu atât omagierea „stejarului de la Scornicești” îi stârnește revolta, ci, mai ales, „contribuția” colegului de redacție, la „eliminarea” sa de la revistă, Dan Rotaru insinuând că Marin Ioniță „confirma un adevăr de neconceput pentru un scriitor: necunoașterea multor reguli ortografice, tară care impieta forma și calitatea articolelor semnate de el”... Ca șomer, vreme de aproape trei luni, fără niciun fel de venit, lui Marin Ioniță i se recomandă ocuparea unui loc liber „în echipa măturătorilor de stradă”...

Și ca să încheie într-o notă pur „colegială”, se delimitează, ca scriitor, de adversarul său: „Cum vezi, domnule Rotaru, eu scriu lucruri verificabile, nu fantezii cu țânțari, armăsari și alte bazaconii, cum faci dumneata !...”.

Replica „Lichidului care ia forma vasului” este iminentă. Dan Rotaru argumentează cu „certificate de bună purtare civică” obținute de la CNSAS că nu s-a „lichefiat” în „epoca de aur”, recunoscând, însă, că, din păcate, „am scris și am publicat în ziare poemele la care faceți referire, în timpuri în care toți mășăluiam, ca niște drogați, în grupuri pro-actualitate...”.

Disputa dintre cei doi foști colegi de redacție la revista „Argeș” se va încheia, probabil, prin intervenția directorului publicației care le oferise, în „Săgetătorul”, un spațiu mult prea generos pentru replici nu atât de generoase...

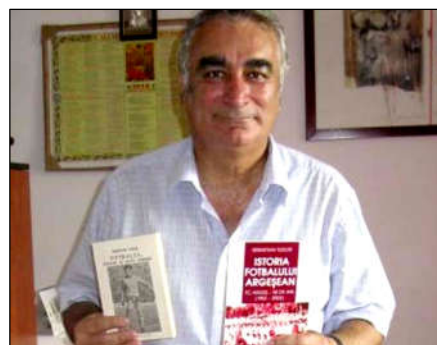
Preocupat evident de viața culturală a cetății, Marin Ioniță se manifestă ca un observator avizat, fără menajamente față de intrușii în domeniul pe care îl domină cu prezența sa scriitoricească de decenii...

Recunoscându-i-se „calitatea” de „patriarh al literelor”, prin apreciable și apreciată prezență în paginile principalelor cotidiane piteștene, Marin Ioniță nu ezită să denunțe abuzuri ale autorităților locale aflate la conducerea unor instituții publice, pe conducătorii unși politic în funcții pentru care nu aveau nici chemare, nici o pregătire corespunzătoare, remarcându-se doar printr-un servilism inimaginabil față de cei care dețineau puterea politică.

Longevivul director al Teatrului „Al. Davila” din Pitești, Sebastian Tudor, care a păstorit această importantă instituție culturală argeșeană în perioada anilor 1997-2016 este ținta acidulatului articol «Pleacă un director politic, vine un director profesionist», publicat în cotidianul „Curierul zilei” din Pitești.

Demisionând din funcția de director după aproape două decenii, Sebastian Tudor avea să incite spiritele ostile lui din lumea teatrului piteștean.

Retrospectând activitatea lui Sebastian Tudor, alias Sebi Poenaru, scriitorul Marin Ioniță consemna cu o tentă evident ironică: „Nu știi câtă lume plînge după domnul Sevastian Tudor. În mod sigur, el nu regretă. Nu a fost dat afară, el este cel care a demisionat. Nu se poate spune că nu a lăsat urme de neșters. A reparat acoperișul, a schimbat ușile, a făcut reparații interioare, chiar renovări, a angajat actrițe și actori, a aranjat

repertoriul, a menținut festivalul teatrelor de studio, a executat cu râvnă dispozițiile primite, a prezentat la timp rapoartele cerute, s-a antrenat în activități exterioare. Se mai și amesteca unde nu se pricepea, în alegerea pieselor, în distribuția actorilor, în stabilirea promovărilor și a premierelor, și a mai avut și alte găselnițe care nu au rămas uitate. Dar a și îmbogățit repertoriul teatrului cu două - trei scenarii originale, devenind astfel și dramaturg. Și, ca și cum nu ar fi fost de ajuns, a mai și scris o istorie a Teatrului și încă una a echipei de fotbal. Pentru a ridica prestigiul instituției, și-a luat doctoratul și a urcat pe podiumul unei cariere universitare.”...

Ascensiunea acestuia în viața culturală a Argeșului este menționată în aceeași manieră ironică: „Domnul Sevastian Tudor era, la ora aceea, angajat la Complexul de la Golești, la data aceea, un Muzeu al Pomiculturii și Viticulturii și se specializa în achiziția și reconstrucția de case, șure, hambare și alte relicve ale satului vechi.

Dar fiul iubit al partidului aflat la putere nu s-a mulțumit cu atât. Drept răsplată pentru activități și fidelitate, a primit direcția Teatrului. După regizori ca Dinischiotu sau Radoslavescu, după actori ca Zărnescu sau Zavulovici, iată un director politic, care habar nu avea ce înseamnă intimitatea activității dramaturgice și teatrale...”

E surprinzător, totuși, că același cotidian inserase în numărul apărut joi, 16 februarie 2012, un articol atribuit lui Marin Ioniță, extrem de favorabil directorului Teatrului „Al. Davila”, elogiind preocuparea acestuia pentru îmbunătățirea repertoriului instituției, prin lansarea spectacolului de estradă «Doi români prin Europa», în regia artistică a lui Matei Varodi...

Directorul își va semna piesa de debut pe scena teatrului piteștean sub pseudonimul Sebi Poenaru, provenit din prenumele său, Sebastian, și din numele comunei natale, Poiana Lacului...

Ideea acestui „complex spectacol teatral” fusese generată de o discuție cu dirijorul și compozitorul Traian Miricioiu: „Mă gândeam să facem un spectacol cu titlul «Un cântec străbătând lumea» care să cuprindă cântecele diferitelor popoare”... Ulterior, Sebi Poenaru va opta pentru punerea în scenă a periplului „a doi români prin Europa, unul în Vest, iar altul în Est, o întâlnire cu muzica, dansul și umorul”, autorul definind însuși scopul spectacolului: „buna dispoziție a spectatorilor, dar și trezirea sentimentului de patriotism, un îndemn de a ne cunoaște și a ne iubi mai mult țara, care este foarte frumoasă”... De asemenea, considerentele de ordin economic cu care se confrunta instituția sa nu i-au fost străine lui Sebi Poenaru: „Piesa este donată de mine teatrului... Nu am cerut vreun ban pentru scenariu și m-am gândit că, decât să dau câteva zeci de milioane pentru scenariu, mai bine îl scriu eu gratis...”

Generozitatea directorului teatrului și gestul lui de a demisiona vor fi percepute diferit de cronicarul atât de incisiv al cotidianului piteștean, devenit, între timp, el însuși autor dramatic:

„Director din 1997, cel mai longeviv din cîți au trecut pe aici, a condus aproape o treime din existența Teatrului. În aceste două decenii, sub comanda domnului Sevastian Tudor, trupa Teatrului din Pitești a bătut pasul pe loc. Cu actorii pe care îi avea, ar fi putut să exceleze, nu să cadă în anonim. [...]

Domnul Sevastian Tudor a iubit atît de mult Teatrul, încît a divorțat tocmai pe cînd instituția trecea printr-un moment foarte dificil. Este și acesta un semn de afecțiune, să-ți eliberezi partenerul de tine...

Va fi obosit, se va fi plictisit, se va fi simțit depășit ? Își va fi dat seama că pierde susținerea partidului, care și el trece prin mari dificultăți ? Sau că a sosit timpul ca funcțiile de conducere administrativă să nu mai fie repartizate clientelei politice ?

Oricum, căciula era prea mare pentru el, și capul lui nu a putut să crească în cei douăzeci de ani ca să o umple...”.

Drumul Dinozaurului

Joi, 4 noiembrie 2015, ora 17... Sala „Ars Nova” a Centrului Cultural Pitești a devenit un spațiu de spectacol inedit. Pe mica scenă, tronând imperial, într-o ținută vestimentară „croită” pentru ocazii solemne, Marin Ioniță, încadrat de recitatorii săi preferați, e pregătit să rupă tăcerea țesută în jurul „dinozaurului” a cărui prezență frecventă în romanele sale pare atît de șocantă pentru cititori...

Înainte de a urca pe scenă, m-a zărit în public și mi-a aruncat, o dată cu un zâmbet amical, o replică pe care mi-o transmisese printr-un prieten comun, după ce aflase că, pe cînd era în spital, îi „ticluim” o minimonografie spre a publica în „Rememorările” din paginile „Săgetătorului”: – Aha, m-ai vrut mai devreme în brațele „Miresei negre” !, insinuând că eu evoc, prin excelență, excelenți oameni dispăruți din lumea atît de mică și pe nedrept uitată a culturii, pentru a continua cu evidentă satisfacție: „– Uite că acu mai lansez încă un dinozaur !”...

Ziarul „Curierul zilei” – cotidian „de casă” al prozatorului Marin Ioniță – căruia îi dă „culoare metaforică” prin rubrica sa săptămînală, inserează în numărul de sîmbătă, 7 noiembrie, sub semnătura I. Ivănoiu, ecoul unei manifestări culturale extraordinare:

„Eveniment cultural de excepție al scriitorului Marin Ioniță Lectură publică din „Drumul Dinozaurului”

Eveniment cultural de excepție, joi seara, la Centrul Cultural Pitești. Profesorul și scriitorul Marin Ioniță și-a prezentat cea mai nouă carte „Drumul Dinozaurului” care se află în prezent sub tipar. Manifestarea s-a desfășurat sub forma unei lecturi-spectacol la care au fost prezenți o mulțime de prieteni ai autorului, scriitori, poeți, prozatori, directori de instituții culturale etc.

A fost o adevărată sărbătoare culturală în care, în centrul atenției, s-a aflat scriitorul Marin Ioniță și romanul său care a stîrnit încă de la primele paragrafe interesul publicului.

Roman biografic, social, politic și de dragoste

Autorul a spus povestea cărții sale: „Se vrea un roman și biografic, și social, politic, și, mai ales, de dragoste, pentru că așa cum spun și în carte, iubirea nu moare.

Acțiunea se petrece undeva într-un oraș de provincie care poate fi Mizil sau oricare altul din această țară. De ce Drumul Dinozaurului? Pentru că toți cei care am trăit acele vremuri din perioada comunistă sîntem socotiți niște relicve care ar trebui să dispară, pentru că noi am fost vinovați pentru ce s-a întîmplat pînă în decembrie '89.

Noi nu am fost decît niște animale de povară ale aceluia sistem. Noi sîntem vinovați că am făcut cu palmele noastre fabrici, uzine pe care ei le vînd acum.

[...] Niciodată nu va fi ca atunci cînd erau atîtea atracții și blesteme pe capul omului. Cea care a rezistat este eterna condiție umană care, în orice împrejurări, supraviețuiește.

Cartea se vrea a fi meditație: cine sîntem, de unde venim, ce ni se întîmplă și mai ales, cum rezistăm?... Această carte nu prea a fost scrisă, ci a fost mai mult dictată în pat. Din această cauză, unele capitole au trebuit reluate, dar pînă la urmă se zice că a ieșit o carte bună.

Am trecut prin spitalizare, o operație și am trăit și acea dramă a însingurării, a părăsirii, cînd prieteni, oameni pe care i-am ajutat să publice nu mi-au dat un telefon să mă întrebe dacă mai trăiesc.

La acest eveniment, nu este vorba despre mine, ci despre această carte și le voi împrumuta invitaților mei glasul meu să citească din ea“, a spus Marin Ioniță.

Robert Chelmuș, Puiu Mărgescu, Constantin Samoilă, Allora Albulescu Șerp și Jean Dumitrașcu au fost invitați de scriitor să citească pasaje din cartea sa...”.

Cu un aer bonom, scriitorul își motivează sieși, dar și publicului de ce a decis să-și vîndă volumul, insinuând că dacă îl dăruia gratis, „beneficiarul” ar fi considerat că autorul îl dă de pomană, fiindcă n-are nicio valoare, intenționând astfel să scape de el, și, în acest caz, nu l-ar citi niciodată; dar dacă îl plătește, îl citește chiar și numai pentru a se convinge că nu a aruncat banii pe ceva care nu-i era absolut necesar !...

Profitând de atmosfera intimă a lansării volumului «Drumul dinozaurului», dar și surprins efectiv de perspectiva de a asista la „lecturarea” publică integrală a acestuia de către „invitații care au lecturat din cartea sa”, am „încropit” pe loc, pe un carnet, spre a-l citi spre finalul incitantei manifestări, un

Acrostih de referință pentru
Marin Ioniță

I-un dinozaur rătăcit pe Terra
Oripilat de vămile celeste;
Nutrește-n cărți iluzii indigeste,
Idilic, proiectând în atmosfera
Tăcutelor iubiri de-o viață-ntreagă,
Amor final cu o «Mireasă neagră»...

Mai lasă dinozaurilor care
Asistă fascinați la o lansare
Regretul de-a nu digera din plin,
In ambianță de real festin,
Năucitoarea proză-a lui... Marin !

Romanul «Drumul Dinozaurului» a fost lansat vineri, 20 noiembrie 2015, cu previzibil succes, la Târgul internațional „Gaudeamus”– Carte de învățătură, ediția a XXII-a, în pavilionul din București, de către fiul scriitorului, Ion M. Ioniță, redactor șef al revistei „Historia”, editorialist la ziarul „Adevărul”...

O șarjă amicală

Inspirat de celebrul salut imperial latin al gladiatorilor în arenele romane: „Ave, Cezar ! Muritorii te salută !” invocat de autor în secvența «Cu moartea pe muchie de cuțit» din «Mireasa neagră», i-am ticluit, spre a-l amuza, un soi de montaj „literar-artistic” intitulat «Diplomă de atestare a infidelității conjugale» cu imaginea copy-paste a unei zâne a florilor preluată de pe internet în speranța că va fi receptat de către destinatar ca un gest de sinceră amicitie...

Sub impresia obsedantă a volumului „apocaliptic” scris de Marin Ioniță, pe care mi l-a dăruit ca „unui vechi prieten” la Sărbătorile Fiilor Argeșului și Muscelului de la Golești din toamna anului 2014, unde a participat împreună cu fiul său, apreciatul publicist și analist politic Ion M. Ioniță, fiind distins ca „Cetățean de onoare al județului Argeș”, am trimis «Săgetătorului» – pe care îl socotesc cea mai inspirată publicație culturală din județ, grație, desigur, capacității selective a „părintelui său spiritual”, prof. Mihai Goleșcu –, această șarjă amicală în replică pentru «Mireasa neagră» oferită mie, „montajul” apărând vizibil „cenzurat”, pentru a i se elimina posibila aluzie sexuală, în suplimentul literar al cotidianului «Argeșul»...

Deși pozează în conchistador, cu trecere doar visată la femei, Marin Ioniță rămâne fidel soției sale până la îmbrățișarea finală „programată” de destin cu «Mireasa neagră»...

A râs copios când i-am spus că doamna Ioniță n-a avut noroc în căsnicie, fiindcă a fost „tradusă” în toate limbile pământului, dacă mărturisirea sa e o spovedanie curată și nu una imaginată: „Se cântă în mine o melodie. Așa, fără voia mea: peste gândurile mele, peste timpul meu. Nechemată, alungată, încăpățânată. «Iubesc femeia, de dor nebună, femeia brună, cu ochi gri de foc». Am iubit o țigancă de cort. O studentă din Mongolia. O colegă arabă. O negresă africană, pe o plajă de turiști. Alte femei din semințiile deșerturilor arse de soare... Dar niciuna atât de neagră... Neagră ca de tuci, ca de smoală, ca de cărbune, ca de tăciune, ca de funigine, neagră ca negrul-de-fum... Mireasa mea pe vecie...”. Ultima fiind, desigur, «Mireasa neagră»...

Mi-a destăinuit că, dacă o să citesc cartea, o să aflu, spre sfârșit, un soi de declarație de dragoste eternă pentru cea care i-a fost alături în clipele grele... Am găsit-o în secvența «Salon fără număr»: „Soția. Viața mea. Fără ea, aș fi fost de mult țărână. M-a hrănit, m-a îngrijit, m-a vegheat, m-a iertat, m-a îndemnat, prin ea am trăit, prin ea am supraviețuit...”.

Diploma i-am înmănat-o personal, spre amuzamentul publicului, joi, 5 noiembrie 2015, în finalul lansării volumului «Drumul Dinozaurului», spre a o „analiza obiectiv” în intimitatea căminului conjugal...

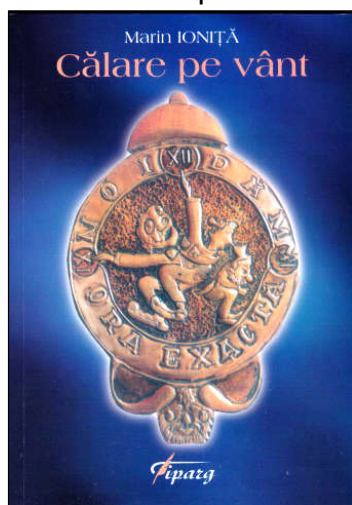

Călare pe vânt

De curând, mi-a fost dăruit, prin amicul nostru comun, Constantin Samoilă, un volum care mirosea încă a „cerneală tipografică”, având o dedicație care mă onorează și pe care o reproduc ad litteram, fiindcă „îmi cade bine la inimă”, cum ar zice prozatorul: *„Unui cronicar al timpului nostru, cu rădăcinile în istoria neamului, viță de erou, fiu al legendarului sat Poenărei, prof. Grigore Constantinescu, și Doamnei Domniei Sale, Eugenia, cu urări de viață lungă și senină. Marin Ioniță.”*

Prezentându-și cartea ca fiind „o pură fantezie”, Marin Ioniță menționa, printre altele, la lansare: „Este o carte cu doi autori, eu am născut-o, iar cel care a îmbrăcat-o este artistul plastic Constantin Samoilă care a făcut coperta. În această carte, un personaj care nu mai poate să suporte existența din cauza anonimatului caută un refugiu și îl găsește într-un spital de nebuni, dar nu-l primesc acolo, așa că face pe nebunul pentru a-i convinge pe doctori să-l interneze.”...

Concepută ca o „carte de ficțiune” cu „închipuiri, halucinații, imagini, vise, coșmaruri”... O adevărată „NEBUNIE”, cu „Așchii, cioburi, petice, cârpeli de amintiri. Estompate, uitate, perimate. Ale mele, ale voastre, ale oricui, de nicăieri, de oriunde. Țesute într-o poveste nouă, veche de când lumea și pământul. Din cărți uitate, din filme uzate, din spectacole ne jucate.”.

O atât de ciudată scriere, încât însuși autorul mărturisește: „Poate că nici eu nu sunt altceva decât o închipuire, o halucinație, o amintire despre mine”, confesiune pe care, din respect pentru personalitatea sa, nu i-o contest...”

Autorul își consideră cartea de față «Călare pe vânt», „o altă nebunie”, avertizând în cunoștință de cauză: „Să n-o citească decât cine nu poate s-o lase din mână”...

În „Prolog”, prodigiosul narator dezvăluie eventualilor cititori geneza volumului. Simțindu-se „captiv într-o buclă de timp”, intenționează să evadeze „printr-o carte călare precum un Don Quihotte pe-o aripă de vânt, de-o moară de apă”, convins că e hărăzit de Dumnezeu să macine cuvintele, să le lase să curgă precum făina prin roțile de piatră ale morii în mințile cititorilor care, presupune el, cu o uimitoare consecvență, așteaptă nerăbdători jocul bizar al acestora cu gândurile sale.

Titlul straniu al volumului «Călare pe vânt» este „ilustrat” pe copertă printr-o lucrare în metaloplastie semnată de artistul Constantin Samoilă: pe cadranul unui ceas deșteptător, nebunii dând diferit, cum li se pare absolut normal, ora exactă...

Intrând în jocul scriitorului, intuim că unul dintre aceștia, cel din prim plan, ar fi însuși autorul, iar un altul – ar putea fi posibilul cititor al cărții; aserțiunea „Noi dăm ora exactă a lumii” fiind obsedant menționată și pe ultima copertă...

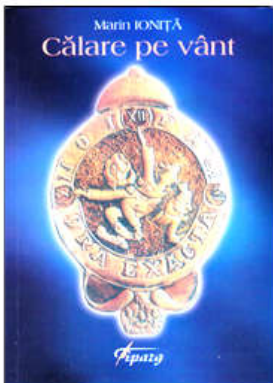
Subiectivismul interpretării își are o motivată origine în „logica” autorului ce își revarsă în cascade de cuvinte „nebulia” clipelor în care a conceput această scriere bizară, cu ecouri reverberante din Urmuz...

După prima pagină, neputând rămâne impasibil, am lăsat cartea din mână – împotriva sfatului „părintesc” al autorului – și, intrând în jocul său livresc, i-am „închinat” câteva vorbe de bine celui care se intuiește a fi un nebun iremediabil, pentru a i le oferi în dar la festivitatea de lansare a cărții:

MARIN IONIȚĂ
CĂLARE PE VÂNT

–probă-n scris de delincvență într-o lume de demență–

Ioniță prinde glas,
prin destăinuirii vetuste,
ale căror unic ax
a fost goana după... fuste !

Cuvinte-nlăntuite-mi par
un joc absurd, un joc bizar...
Marin Ioniță – literar –
e, cum se vrea, nebun... astral !

Hănănau – Bănănau –
ăsta e ogeacul său !
Prin ce-a scris – afirmă unii –
c-ar fi-nnebunit nebunii !...

As al metaforelor pure,
acum, Călare e pe vânt,
deși, prin operă, confirmă
că e călare pe... cuvânt !

„Iudecător”
GRIGORE CONSTANTINESCU

Obsedat permanent de „întrebarea nerostită” de către cititorii săi: dacă e un om normal sau, pur și simplu, nebun de legat, decurgând ea însăși mai ales din ultimele scrieri literare, Marin Ioniță se destăinuie pentru a fi „auzit” și „știut” de toată lumea ce a fost și ce este cu adevărat: „Un băutor de cerneală și mângăitor de hârtie, dacă de copii care încearcă să scrie în cenacluri literare, veteran cronicar de evenimente. Și îmi ascund, continuă prozatorul, pe cât pot acea maladie, care ar putea să pară o adevărată nebunie, ce îl lovide și pe Diogene...”

Respectându-i „spovedania” sinceră ce „expediază” telegrafic propria existență, să nu-i subestimăm, totuși, prolificului prozator argeșean, fascinantul său talent literar. Deși eram convins că spusese tot ce se putea spune despre o viață închinată scrisului, Marin Ioniță continuă să-și șocheze cititorii prin mărturisiri retrospective, pe care le oferă spre a fi „înghițite” pilulă cu pilulă, pe secvențe temporale, celor cărora li se adresează prin opera sa. Aniversările anuale ale

octogenarului scriitor constituie un pretext de a le arăta admiratorilor săi „cine a fost cu adevărat studentul rebel de la Fabrica de scriitori de la șosea”.

Să-i consemnăm integral, cu emoție pentru posteritate, destăinuirea făcută în stilul său inconfundabil la aniversarea „publică” a vârstei de 88 de ani:

„Născut într-un sat. Părinți semianalfabeți. Copil isteț. Un accident la cinci ani. Depresie. Obsesie. Viitorul prost al satului. Îmi revin în timpul școlii. Șapte clase primare. În condiții de război. Când trebuie să țin locul în gospodărie și la muncile agricole tatălui meu aflat sub arme. Învățătură, pe apucate. Cărțile sub curea, cumpărate pe ouă de la prăvălia din sat sau primite la premiile școlare. Primele lecturi, pe câmp, cu vitele la păscut, în pauzele făcute la arătură.

Școala profesională de agricultură. De băieți, pe prima treaptă de adolescență, cu obsesia fetelor nevăzute. Norocul meu, biblioteca unui profesor universitar refugiată din București, de teama bombardamentelor. Sute de cărți de literatură, de călătorii, de filozofie, citite de-a valma, dar ne-au prins bine. Zilier. Agent agricol într-o comună. Salariu mic. Gazde, pe măsură. S-a ivit și o vădană cu o nepoată, elevă la Școala Normală. Dar eu aveam treabă cu Binomul lui Newton, cu ecuații și corpuri geometrice, cu limba lui Virgiliu și Voltaire. Examine particulare, la liceul teoretic din Buzău.

Săltat la o fermă. Altă viață. Cal, șaretă, șa de piele, 400 de hectare de teren. Am călărit mai mult decât toți bărbații din neamul meu. Am descoperit înțelepciunea proverbului arab: „Adevăratul Paradis se află în cărți și pe spinarea cailor!”. Leafă bună. Perspective nebănuite. Nepoata directorului. Venit în vizită, tata e luat cu trăsura din gară și negociază logodna.

Examen de admitere la Școala Medie din Găiești. Unde cunosc marele succes. O boală mă bântuia. Cea a cunoașterii! Să aflu cât mai multe. În realitate. În mine. Dincolo de mine. Nu mă interesau notele din catalog. Elevul atipic. Cunosc aici și succesul literar. Un concurs național, Premiul I pe țară pentru proză, pentru poezie, Aurora Cornu, una dintre viitoarele soții ale scriitorului Marin Preda. Cunosc și prima mare iubire. Nesfârșita fericire. Ieșim din canoanele școlare. O pereche cum profesorii spun că nu au mai întâlnit. Sântem îngăduiți, pentru că nu au cum să ne oprească.

Devin elevul – simbol. Reprezentant al școlii în toate împrejurările. Dar și arestat. Bătuți la Securitate și eu, și tata. Fără motiv. Nu mă manifestasem împotriva regimului. Din fericire, scap fără cazier.

Școala militară. Ofițer la comandă. Dosar pentru Academia Militară. Mă retrag, nu fără probleme.

Student. Al Școlii de Literatură și Critică Literară „Mihai Eminescu”, organizată pe model sovietic. A doua după cea de la Moscova, din lagărul țărilor socialiste. Coleg cu Labiș, Tomozei, Florin Mugur, Radu Cosașu, Ion Gheorghe, Dumitru Carabăț, Ion Acsan, Doina Sălăjan...

Reușesc să străbat plafonul. Dacă Labiș era socotit poetul genial, pe mine, mă socoteau un viitor prozator de valoare. M-a luat sub aripa lui scriitorul, pe atunci în vogă, Petru Dumitriu. Cezar Petrescu, scriitorul adolescenței mele, mă răsfăța. Solicitat la emisiunile de radio, în publicațiile de literatură, la „Contemporanul”, la „Luceafărul”, în culegerile de toate felurile.

Victoria Dobre, viitoarea actriță de la Nottara, Letiția Popa, care avea să dea lovitură la Televiziunea Română cu Pirandello, chemată să pună în scenă spectacole și în străinătate, studente pe atunci la Institutul de Teatru și Cinematografie. Au fost prietenele mele. Prin ele, i-am cunoscut și pe unii dintre „Monștrii Sacri” ai teatrului și filmului românesc, la data aceea, ucenici. Și a mai fost și colega mea, Adela Popescu, viitoarea poetă, tradusă în cinci limbi internaționale, cu difuzare masivă în America Latină și Japonia. Vălvătaie de paie...

Dacă ar avea memorie Palatul de pe șoseaua Kiseleff Nr. 10, ar povesti cea mai mare și poate stranie poveste de dragoste. O adevărată nebunie. Și ea, și eu, nu mai eram noi. Trăiam într-o lume desprinsă de lume. Iubeam până și clanța cu care deschidea ușa, și scările pe care pășea. Ne ascundeam noaptea sub scări, prin unghere, prin sălile de seminar goale. Până când nu mai țineam seama de nimic. Nici tovarășul Hoajă, directorul politic, care voia să ne despartă, nu a mai avut ce să ne facă.

Cu aprobări, am urmat și un curs de regie, pentru care se spunea că am aptitudini. Ajunsesem, cum se spune, „pe cai mari”. Dar am intrat în conflict cu directorul Școlii, tovarășul Petre Iosif, care avea aureola că luptase în Brigăzile Comuniste în Spania, împotriva regimului lui Franco, apoi, în Rezistența Franceză, în timpul Ocupației germane, cu pericolul de a fi exterminat. Întors în țară, marginalizat, ca toți comuniștii care veneau din Apus, de clica lui Gheorghiu-Dej și Ana Pauker, comuniștii care veneau din închisorile românești sau pregătiți în Uniunea Sovietică. Dar, totuși, nu a fost lăsat pe drumuri. Fostului medicinist, care habar n-avea de artă și literatură, i s-au găsit destule sinecuri. Director al Operei Române, director al Școlii de Literatură. Când s-a pus problema deciziei de sus, unde eram apreciat, și privit ca o viitoare speranță, Petre Iosif s-a împotrivit să-și revizuiască decizia. A fost foarte categoric: „Eu sau el ? Unul din noi doi...”. Bineînțeles că a fost cel sacrificat.

Examen de admitere la Universitatea de Stat. O luăm de la început... Profesor în școli elementare. Cursul acela de regie nu-mi da pace. Formațiuni artistice, cu fetele și băieții din sat, concursuri intercomunale, regionale, la București, premii naționale. Dar, la un moment dat, n-am mai știut cât sânt eu sau trăiesc numai din faima mea. Am vrut să mă verific într-o lume necunoscută.

Director la Biblioteca Raională din Găiești. Redactor la postul de radio local. Colaborator în presa județeană.

Nu mi-a fost de ajuns. Am plecat pe șantierul construcției Hidrocentralei de pe Argeș. Nu cunoșteam și nu mă cunoștea absolut nimeni. Dar mi-am făcut loc. Director de Club la început. Formațiuni artistice. Jurnalist. La ziarul de șantier „Făclia Hidrocentralei”. Băteam toate punctele de lucru. Urcam pe munți. Coboram în subteran. Printre constructori. Printre mineri. O lume fascinantă. Am fost cucerit. Am vrut să trăiesc viața lor. M-am calificat miner, artificier. Alarmat, tatăl meu mi-a interzis: „Dacă e să mori, să mori deasupra pământului, nu îngropat de viu!”. Aveau loc, într-adevăr, multe accidente în galeriile subterane, cu victime aproape în fiecare zi.

Am rămas la suprafață. Ziarist, profesor la o școală elementară, apoi la liceul din Corbeni. Am cunoscut mulți scriitori, veniți din București în documentare, cum era obiceiul pe atunci. M-am apucat și de scris, activitate pe care o repudiasem când am

fost dat afară din Școala de Literatură. Colaborări în presa centrală, rubrică în „România Liberă“, emisiune săptămânală la Radioteleviziune, Premiul revistei „Luceafărul“, cronici literare. Viața în colonia constructorilor. În barăci fără confortul elementar. Fiu al Șantierului, primul meu copil, născut în Maternitatea de la Arefu. Azi, și el ziarist. Pentru revista Argeș. Unul dintre fondatorii ei. Dintre colegi, Mihail Diaconescu, Gheorghe Tomozei, Florin Mugur, Cezar Ivănescu, Val Cristea, Ilie Purcaru, Dan Rotaru, Ion Popa Argeșanu, George Sbîrcea, Baruțu Arghezi, Doru Moțoc, Elisaveta Novac, Otilia Nicolescu...

Am avut onoarea să semnez în aceleași pagini cu Tudor Arghezi, Gabriel Țepelea, Augustin Z. N. Pop, Nichita Stănescu, Ileana Mălăncioiu, academicieni și scriitori de seamă din elita românească. În redacția ziarului România Liberă, corespondent pentru județele Argeș, Dâmbovița, Vâlcea și Olt. De pe crestele Făgărașilor până pe malul Dunării. Cu articole care își propuneau problemele importante care interesau țara. Nu de puține ori, după cum ne informa redactorul șef Octavian Paler, guvernul își desfășura ședințele cu articolele mele pe masă. Patru miniștri și alți demnitari au venit la fața locului și au oprit dezastrul defrișării pădurii Trivale, în urma articolului meu „O pădure a nimănui și niște copaci care nu mor în picioare“.

În concluzie, am fost, în primul rând, un bun profesor. Dovadă, părinții care încercau să-și vâre copiii în clasele mele, aprecierea directorului liceului de la Corbeni, absolvent de Academie Comercială, care ne-a adunat toți profesorii, suspendând o oră de curs, după ce a asistat la o lecție făcută de mine, ca să ne spună: „Nu am avut o asemenea plăcere de când am fost dus de un coleg, în anii studenției, la un curs al lui Nicolae Iorga!“.

Colegiile Naționale din Pitești, I. C. Brătianu și Zinca Golescu, 12 ani lector asociat la Facultățile particulare și la Universitatea de Stat, mi-am păstrat tot timpul rangul de dascăl. Am avut și norocul unor elevi de excepție, dotați și în domeniul creației literare, ca Denisa Popescu, Nicoleta Popa, Magda Grigore, George Baciuc și Cristina Munteanu, azi, la Tv Antena 1 Pitești și Carmen Dumitrache Salub, directoarea Centrului Cultural, ca să-i enumăr numai pe cei din localitate. Am fost cel care i-a debutat pe Dumitru M. Ion, Ion Lică Vulpești, Elisaveta Novac, Ion Popa Argeșanu, Mariana Dobrin, Maria Diana Popescu.

În al doilea rând, am fost un bun gazetar. Nu întâmplător, șase ani la rând, în bilanțurile Consiliului Ziariștilor, am fost clasificat cel mai bun autor de reportaje literare.

Scriitor, cam pe al treilea sau al patrulea raft. Mulți alții înaintea mea, de la Marin Preda la D. R. Popescu, Ivăsiuc, Nicolae Breban, Augustin Buzura. Activitatea literară nu a fost pentru mine una profesională. Nici nu-mi propuneam să scriu, o făceam printre altele, în pauze, fără anticipații. Dacă vreți, sub presiunea personajelor, care dădeau năvală nechemate și se cereau aduse pe lume. Nu am scris după proiecte. Dar am scris cu satisfacție. Cele mai multe cronici favorabile, în revistele literare, centrale sau provinciale, le-am avut la cartea «Kiseleff 10. Fabrica de scriitori». Dar, dacă ar fi să aleg, aș duce cu mine și aș păstra până la infinit cartea «Bătrânul și umbra», în care socotesc că am dat tot ce e mai bun în mine. Dar, scăpată, cine știe cum, de sub cenzură, mi-a creat cele mai grele probleme.

Socotită că ar fi o reacție împotriva liniei partidului de urbanizare a țării, a fost retrasă din difuzare. Dezbateri la nivel înalt. La o ședință de la Secția Politică a Comitetului Central, redactorul de carte Nicolae Sorin de la Editura Eminescu, unde a fost publicată cartea, a fost acuzat atât de agresiv încât i-a pleznit o arteră în creier și s-a stins în curând. Pe plan local, nici eu nu am fost departe de eșafod.

În prezent, fiind lipsit de catedră de la colegii sau de la Universitatea de Stat, nu mi-a mai rămas decât gazetăria, unde se pare că nu sânt ultimul dintre ostașii de pe acest front. O pagină săptămânală în Curierul zilei, rubrică săptămânală în Jurnalul de Argeș, o pagină lunară în revista Argeș, colaborări sporadice în cotidianul Argeșul, emisiuni la televiziuni. Dar presa centrală și-a închis porțile pentru mine. Scriu. Bine, rău, să se pronunțe cititorii. În fiecare an, măcar câte o carte. Este loc și pentru alții. Nu mănânc timpul și nici faima celor care mă ponegresc. Cărți realiste și cărți de ficțiune. În «Nu trageți în dinozauri», «Drumul dinozaurului», «Kiseleff 10. Fabrica de scriitori», «Mireasa neagră», nimic nu este inventat, o pot confirma personajele reale care încă mă pot judeca. Ultimele două cărți pe care le prezint la agapa literară de vineri, pe 22 septembrie, «Drumul dinozaurului» este o carte realistă, „Călare pe vânt», una de ficțiune, dar imaginată din realitatea pe care o cunoașteți. Alte visuri se cer împlinite. Nu știu câte dintre ele vor mai prinde contur...”.

O confesiune tardivă, la împlinirea a 88 de ani, o sumară și inimaginabil de sinceră „trecere în revistă” a unei vieți marcate, fără voia sa, de patima scrisului curat, de iubire, uneori de deznădejde, de obsesia unei seductive Mirese Negre trimise de destin să încerce a pune capăt unei trăiri dominate de o muncă asiduă între oameni, dar, mai ales, pentru oameni...

Un breviar sentimental, cu retrospectări de o sinceritate debordantă, dar și cu semne de revenire la sentimente pe care nu le-a trăit efectiv față de cei din jur care i-au innegurat clipele vieții, un soi de iertare finală cu iz „duhovnicesc”: „Iartă-i, Doamne, că nu știu ce fac!”... O spovedanie în care dușmanii par a fi iertați, fără să fie, însă, cu totul uitați!...

Agapa literar-muzicală omagială de la Centrul multifuncțional Pitești închinată celui mai prolific scriitor argeșean, „orchestrată” sub bagheta de o sensibilitate recunoscută a directorului Filarmonicii piteștene, Jean Dumitrașcu, decurgea sub cele mai favorabile auspicii ale unui spectacol de evocări apreciative la superlativ privind opera sărbătoritului, recitări de pasaje selectate din creația sa literară, muzică instrumentală din opere celebre...

Regretul declarat că oficialitățile locale și „responsabili” Filialei Uniunii Scriitorilor nu dăduseră curs invitației la aniversarea sa, și, mai ales, oboseala concentrării mentale „de a se arăta o gazdă atentă cu toți” păreau să ducă pe scriitor spre un sfârșit dramatic... Pe când dădea autografe, a leșinat; cei prezenți îngrozindu-se că îi sosise într-adevăr Mireasa Neagră, cu dorința unei ultime îmbrățișări...

Însă, din fericire, înainte de sosirea Salvării, sărbătoritul își revine din leșin, deschide larg ochii și le zâmbește celor din jur, neștiutor parcă de cele întâmplate, pentru ca, apoi, la fel de amabil, să le ofere cu autograf volumele sale medicilor de pe Urgență...

Epilog

Pe fiecare dintre noi ne obsedează continuu, chiar dacă nu o mărturisim, «Mireasa neagră»; fiecăruia dintre noi destinul i-a hărăzit una împotriva dorinței sincere de a nu o „poseda” cândva... Să ne pregătim s-o întâmpinăm, la sorocita „petrecere nupțială”, așa cum o va întâmpina, sper, într-un moment matusalemic, scriitorul Marin Ioniță, pentru care îndemnul cărturarului Nicolae Iorga se vrea un îndreptar de viață urmărit cu o statornică dorință: „Când va fi să mori, nu te uita la întunericul dinainte, ci la lumina ce lași în urmă și te vei stinge cu zâmbetul pe buze !”...

Menținându-se cu obstinație în același registru sumbru de prospectare a destinului său terestru, Marin Ioniță, în speranța iluzorie că și-l va putea schimba, se confesează, cu extremă sinceritate, în eseu «Hănănu – Bănănu. File de jurnal demential», că ar fi dispus să facă un pact cu diavolul, deși e pe deplin conștient de imposibilitatea de a se sustrage Legii Divine: „M-aș vinde Satanei. Să mă arunce în cazanul cu smoala în clocot, să mă spânzure cu capul în jos deasupra vetrei de jărat, să mă facă tobă, în care să bată nebunia dracilor. Dar nici demonii nu se pot atinge de Legea Divină. Și florile se ofilesc, stelele îmbătrânesc și pământul din care suntem alcătuiți se va întoarce în pământ...”.

Pentru că viața ce i-a fost hărăzită merită din plin să fie trăită, îi propun, spre o temeinică analiză scriitorului Marin Ioniță, un titlu pentru viitorul său roman, pentru a se elibera de obsesia întâlnirii grabnice cu cea care a dat naștere unei scrieri cu caracter ultimativ: «Liber și nesilit de nimeni, divorțez de Mireasa Neagră» !...

...Din păcate, Mireasa Neagră – din dorința pătimasă de a-l avea numai al ei pe scormonitorul în căutări stelare de adevăr, cel care, de mai multe ori, reușise să se desprindă din îmbrățișarea-i fatală – îl prinde pentru totdeauna în hora morții, în seara zilei de 7 mai 2018, pe patul de suferință al Spitalului Universitar din București...

Un cor celest îl întâmpină, la porțile intrării în eternitate, pe atât de împătimitul de viață scriitor Marin Ioniță, cu strămoșescul: „Sit tibi terra levis !”...

Bibliografie selectivă:

Ștefan Bănuțescu – *Debuturi în proză*, „Luceafărul”, 9 ian. 1964; Tudor Cristea – *Imaginația realității*, „Litere”, nr. 8, nov. 2000; Tudor Cristea – *Omul de piatră sau un roman reușit al eșecului*, „Litere”, anul VI, nr. 8(65), august 2005; Tudor Cristea – *Un roman reușit al eșecului*, în vol. «De la clasici la contemporani», Târgoviște, 2008; Tudor Cristea – *Mireasa neagră*, „Cronica Găeștiului”, nr. 220, iulie 2014; Simona Fusaru – *Marin Ioniță 80*, „Argeș”, iulie 2009; Magda Grigore – „*Experimentul Kiseleff*”, „Argeș”, nr. 9(363), sept. 2012; Dana Ionescu – *O rememorare necesară*, „Cultura”, nr. 12, 2-8 iun. 2004; Marin Ioniță – *Biografie*, „Cerc”, nr. 3-4, mai 1971; Marin Ioniță – *Întoarcerea fiilor risipitori*, „Poenărei, străbuna vatră natală”, an IV, nr. 1(4); Marin Ioniță – «*Hronicul «Haiducilor Muscelului*»,

„Curierul zilei”, anul XIII, nr. 3678; Marin Ioniță – *L-ați văzut pe Robespierre ?*, Săgetătorul, nr. 1018, 16-22 mai 2017; Aurel Iordache – *Găești 500. File de monografie*, 1998; Daniela-Olguța Iordache – *Halimau de la capăt sau harul de a râde în hohote*, „Litere”, anul V, nr. 1(46), ianuarie 2004; Daniela-Olguța Iordache – *Avatarurile Salomeei*, „Litere”, anul VIII, nr. 6-7(87-88), iunie-iulie 2007; Iulia Ivănoiu – *Lectură publică din Drumul Dinozaurului*, „Curierul zilei”, 7 noiembrie 2015; Ion Lăncrăjan – *Profil*, „Luceafărul”, 26 oct. 1963; Wilkins Micawber – *Marin Ioniță - Kiseleff 10. Fabrica de scriitori*, <http://ce-am-mai-citit.blogspot.ro/2014/06/>; Valentin Mihăescu – *Secvențe din 1907*, „Luceafărul”, 8 apr. 1978; Xenia Karo-Negrea – *A fost cândva Școala de literatură sau Unde duce dorința de model. Marin Ioniță, Kiseleff 10. Fabrica de scriitori*, „Adevărul”, colecția Istoriei subiective, București, 2011; Victor Petrescu, Paraschiva Serghie – *Dicționar de literatură al județului Dâmbovița. 1508-1998*, Târgoviște, 1999; Victor Petrescu – *Scriitori și publiciști dâmbovițeni. 1900-2004*, Târgoviște, 2005; Victor Petrescu – *Marin Ioniță în roata lumii*, „Litere”, an X, nr. 5-6 (110-111), mai-iunie 2009; Dan Rotaru – *Supliciile poetului. Să nu uiți, Dragnea !*, „Săgetătorul”, nr. 943, 17-23 noiembrie 2015; Bogdan Alexandru Stănescu – *Ferma scriitorilor. Inginerii de suflete*, „Luceafărul”, nr. 12, 31 mar. 2004; Alexandru Ștefănescu – *Adevăr și conversație*, „România liberă”, 23 iun. 1983; Val Talpalaru – *Kiseleff 10. Fabrica de scriitori*, „Cronica”, nr. 7, iul. 2004; Aurelian Trandafir – *Un reprezentativ volum de proză: „Sile voiajorul”*, „Realitatea dâmbovițeană”, 9 ian. 1991.

ALBUM FAMILIAL

**Scritorul Marin Ioniță,
alături de soție și fiul său**

Redactor / tehoredactor – **GRIGORE CONSTANTINESCU**

Lector – **EUGENIA CONSTANTINESCU**

Imagini – INTERNET

DTP – **DAN IULIAN COTAR**

MMXVIII

GRIGORE CONSTANTINESCU

- **Confesiuni literare**, București, 2003• 252 p.
- **Destine literare**, Pitești, 1999• 226 p.
- **Evocări literare**, Pitești, 2014• 328 p.
- **Solilocvii. Reflecții lapidare**, Pitești, 2004• 106 p.
- **Stanțe din circumstanțe. Epigrame**, Pitești, 2005• 108 p.
- **Rezistența armată anticomunistă de pe versanții sudici ai Munților Făgăraș**, Pitești, 2006• 264 p.
- **Epopoea Rezistenței anticomuniste din Poenărei**, Pitești, 2009• 152 p.
- **Argeșul monumental. Enciclopedie patrimonială**, Pitești, 2011• 560 p.
- **Argeș. Dicționar etnocultural**, Pitești, 2006• 318 p.
- **Monumente memoriale din Argeș. Cruci de piatră**, Pitești, 1999• 328 p.
- **Ceramica din Argeș-Muscel**, Pitești, 2001• 230 p.
- **Civilizația pietrei areal etnocultural Argeș-Muscel**, Pitești, 2008• 272 p.
- **Corbi-Muscel. Monografie etnoculturală**, Pitești, 2006• 176 p.
- **Poenărei-Muscel. Monografie etnoculturală**, Pitești, 2008• 320 p.
- **Câmpulung-Muscel. Ansamblul medieval-modern**, Pitești, 2013• 320 p.
- **Curtea de Argeș. Ansamblul medieval-modern**, Pitești, 2013• 208 p.
- **Pitești. Ansamblul medieval-modern**, Pitești, 2013• 280 p.
- **Argeșul artistic. Evocări biografice**, Pitești, 2014• 320 p.
- **Portrete-pirogravură-panseuri**, Pitești, 2014• 180 p.

În colaborare:

- **Glosar arealul etnocultural Argeș-Muscel**, Pitești, 2013.
- **Argeș. Ghid turistic al județului**, București, 1978.
- **Argeș. Cartea eroilor**, Pitești, 1984 – redactor.
- **Mioveni. Pași În timp**, Pitești, 2007.
- **Stâlpeni-Argeș-România. Carte de identitate europeană**, Pitești, 2009.

